ProARME

Anul I ● Nr. 4 ● decembrie 2009

Revistă trimestrială de cultură militară și patriotică

www.proarme.ro

Patria este norodul, iar nu tagma jefuitorilor (T. Vladimirescu)

pag. 3

O jumătate de veac pentru o clipă de glorie

pag. 14

Translator operativ pe frontul de vest

pag. 17

În căutarea tresei de aur

Comentariul ediţiei

Amurgul generalului de ghips

de Zalmo de Gikos

Pe la începutul anului 2009, s-a transmis pe unul din posturile Tv filmul documentar ***Condamnaţii***, de **Adriana Stoicescu**, în care eroul principal, ca să spun aşa, este generalul cu piciorul în ghips, recte **Victor Athanasie Stănculescu**, pe post de condamnat la închisoare fix 15 ani. Nu voi critica poziţia realizatoarei care, fie a primit vreo comandă, fie, cel mai probabil, pentru a ajunge în anturajul generalului, a trebuit să-şi ia şi să respecte anumite angajamente, altminteri, vulpoi bătrân, Picior în Ghips ar fi zis pas. Ci voi ataca mesajul pe care-l transmite pelicula ei. Din care răzbate, şi încă direct, ceva fals, deformat, credibil doar pentru creierele spălate cu lăturile a două decenii de tranziţie. De fapt, filmul vrea să inducă ideea că, vezi Doamne, **Stănculescu** este o victimă a sistemului nerecunoscător, a justiţiei, mai ales, de parcă justiţia ar fi de capul ei. Se vorbeşte de demnitate, de militarul impecabil, respectat şi respectuos. Sigur, se lasă şi rezerva istoriei, că ea, săraca, trebuie să rezolve totul odată şi odată.

În realitate, „personajul", protagonistul filmului, adică, este trădătorul tipic din ampla galerie de boieri şi generali ai armatei române. Care şi-a vândut, efectiv, comandantul suprem. Şi nu mai este nimic de zis. Cu cozi de topor ca el şi-au făcut mendrele marile puteri ale lumii pe plaiurile blestemate ale Valahiei. Sigur că nu cunoaştem noi toate dedesubturile afacerii, dar facem calcule, emitem ipoteze, concluzionăm... Poate că *mafioţii* nu s-au înţeles întrei ei până la capăt. Poate că s-au certat pe pradă, cine ştie. Poate că... Dar amănuntele materiale nu mai contează. Contează că, după 20 de ani, lucrurile sunt limpezi. Se vede clar cine a fost cu adevărat cinstit cu poporul acesta amărât şi cine lup îmbrăcat în piele de mioriţă. Prin urmare, cel care azi face pe victima, ar trebui să tacă. Şi să zică mersi în sinea lui că românul este atât de bleg, încât linge mai departe, în virtutea unui obicei ancestral, mâna călăului. Chiar şi atunci când soarta i-l aduce în bătaia săgeţii.

De altminteri, în film, Picior în Ghips se plânge că după ce i-a oferit cea de a patra stea, **Ion Iliescu** nu l-a chemat la palat ca să-i strângă mâna. Bravo, nea Nelule! Aici ţi-am recunoscut clasa. Nu sunt nici pe departe unul dintre adepţii dumitale, şi nu e cazul să motivez de ce, dar a fost unul din gesturile care mi te-a făcut oarecum simpatic. Gestul este de-a dreptul imperial! De când lumea, unui trădător i se plătesc serviciile, aşa cum unui câine de pază i se aruncă o ciozvârtă acolo, în plus, dar asta nu înseamnă că trebuie să te şi baţi cu el pe burtă. Încă o dată – bravo, nea Nelule!

Continuare în pag.7

Grafica: Leonte Năstase

ProARME
Revistă de cultură militară şi patriotică

ISSN 2065-9903

Fondator: Bogdan DIDESCU
Redactori: Karola KIM
Marius VASILE
Tehnoredactare: Mara ŞOIMĂRESCU
Corectură: Rheea DELFI

Adresa redacţiei:
Oraş Fieni, str. Podişorului Nr. 8,
Jud. Dâmboviţa
Cod 135100
Tipărit la RAWEXCOMS
Telefon: 021.6680171

E-mail: *pro.arme@yahoo.com*
Telefon mobil: 0788.144.910

Ioan Tobă-Hatmanu

Se permite orice reproducere cu citarea sursei. Răspunderea juridică aparţine semnatarilor articolelor. Manuscrisele nu se înapoiază şi nici nu se publică dacă nu sunt interesante din punct de vedere istoric, militar sau cel puţin literar. Sunt avute în vedere cu prioritate materialele culese deja în fontul *Times New Roman*, caracter 14, preferabil cu diacritice.

Pe profesorul **Cornel Cornea** *(foto medalion),* antrenor emerit de lupte libere, l-am cunoscut în nişte împrejurări destul de comune, dar pe care vreodată, poate că, le voi relata, întrucât la vremea aceea habar nu aveam ce înseamnă acest complex sport decât, evident, din ceea ce văzusem pe la televizor. În orice caz, era cam pe la începuturile acestui... mileniu şi după vreo trei ani de amiciţie, răstimp în care pătrunzând cât de cât tainele luptelor libere şi, în mod deosebit, feminine, mi-a venit ideea ca să scriu o carte de... hai să zic întâmpinare a acestui gen de sport – aflat încă în faza copilăriei la noi –, bazată în special pe discuţia cu profesorul **Cornea**, cu elevele (sportivele) sale, evident, unele dintre ele deja campioane ale României la juniori sau cadeţi, şi, nu în ultimul rând, pe cercetarea unei minime bibliografii în domeniu axată pe istoria efectiv milenară a luptelor – dacă e să plecăm de la străvechea Eladă cu legendarele ei jocuri olimpice –, pe programele şi revistele editate cu divese prilejuri de Fédération Internationale des Luttes Associées (FILA) ş.a. Proiectata carte, însă, din motive financiare, în primul rând, dar şi din altele, deşi era ca şi terminată la data realizării acestui interviu, adică în primăvara lui 2005, şi intitulată provizoriu ***Fecioarele lui Dracula***, avea să fie abandonată în stare brută într-un cotlon al memoriei bătrânului meu computer de acasă, la un pas de a fi pierdută definitiv la un moment dat. Apariţia revistei ***ProARME*** îmi oferă, iată, nesperata şansă de a recupera din toată acea carte, mai exact de a valorifica, într-o primă fază, măcar interviul cu... Profesorul. Care interviu, dacă veţi avea răbdarea să-l parcurgeţi, vă va satisface orgoliul mioritic pe deplin, vă asigur.

O jumătate de veac, pentru o clipă de glorie

Interviu de Dan Gîju

*– Stimate domnule profesor **Cornel Cornea**, ştiţi ce mă frământă pe mine acum, după ce v-am cunoscut echipa?*

– ?!

– Cum aţi pus mâna pe un asemenea material, domnule! La fete, mă refer... Au venit ele singure, vi le-a adus cineva, vreun descoperitor de talente, sau, pur şi simplu, le-aţi racolat dumneavoastră de prin şcolile generale ori de pe stradă, le-aţi „corupt", le-aţi promis marea cu sarea şi ele, naive şi încă minore fiind, v-au crezut?

– Pur şi simplu, aşa a fost să fie! Eram cu echipa masculină de lupte libere la ştrand, la un antrenament obişnuit, în aer liber. Şi jucam fotbal. Pe atunci, aveam şi o fată la lupte, una singură, o chema **Mirabela**; noi îi spuneam **Miri**. Nu era prea bună pentru sportul acesta, nu avea chemare, nici caracter, ci doar aşa, mai mult un fel de dorinţă, ceea ce nu e suficient. Ca dovadă că nici nu mai este în echipă. Însă ea este cea care le-a captat atenţia celor două componente de bază ale actualei echipe, surorile:**Georgiana** şi **Ana Paic**. Care, întâmplător, se aflau şi ele acolo, la ştrand; făceau plajă. Era către finele vacanţei de vară, în anul 2000. **Georgiana** trecuse în clasa a IX-a, iar **Ana** abia într-a VII-a. Au intrat în vorbă cu **Miri** şi la începutul anului şcolar numai ce m-am trezit cu ele la sală. Pe atunci aveam sala mea particulară, cu chirie, la PAVCOM. Le-a plăcut ce au văzut acolo, la sală, unde aveam absolut toate condiţiile de antrenament şi de recuperare, şi s-au hotărât să rămână. De aici încolo le puteţi întreba pe ele de ce se mai află şi azi, după aproape cinci ani, adică, în echipă.

– Dar celelalte?

– Pe **Pupix** a adus-o un coleg de-al meu care a făcut o selecţie în şcoala unde învăţa ea la data respectivă. Desigur, el urmărea să descopere băieţi talentaţi şi dispuşi ca să practice luptele, nici prin gând nu-i trecea să se încurce cu vreo fată. De fapt, specialitatea lui nici nu era luptele, cu atât mai mult cele feminine, fusese încadrat pe locul vacant de la această catedră, că totdeauna rămânea un loc neîncadrat la catedra de lupte. Ei, şi **Pupix** a zis că vrea să vină şi ea. Şi, o dată ajunsă la sală, mi-a recomandat-o mie. Tot în anul 2000, în septembrie... Iar **Ursuleţ** a venit după doi ani, după ce s-a întâlnit cu **Georgiana** la o festivitate de premiere a celor mai buni sportivi din Dâmboviţa, organizată de Primărie. Apoi, cu celelalte, având acest nucleu gata închegat, a fost ceva mai uşor, s-au lipit una câte una.

– Care este secretul rezultatelor obţinute într-un timp relativ atât de scurt? Aveţi vreo metodă mai specială de antrenament?

– Dincolo de metode, secretul este unul singur: munca. Că lupte ştie toată lumea, important este cât de mult se munceşte pentru a ajunge în vârful piramidei. Eu nu am lucrat niciodată după manual, ci după cum am simţit că e cel mai bine pentru mine ca să ating marea performanţă. Că după manual este simplu, ai recomandate şase ore de muncă – adică de antrenament – pentru începători; opt ore la avansaţi şi 10-12 ore, pe săptămână, pentru performanţă. Ceea ce reprezintă foarte puţin. Asta este mai mult un fel de normă, aşa, pentru antrenor, ca să-şi ia salariul. Eu fac câte două antrenamente pe zi a câte două ore fiecare, inclusiv sâmbăta, iar duminica numai

unul singur, în total 25-26 de ore pe săptămână.

– Pe ce vă bazaţi, cine vă ajută şi cu ce?

– Sprijinul de bază vine de la Federaţia Română de Lupte, concret, de la secretarul general al FRL, profesorul **Vasile Puşcaşu**, fost campion olimpic.

– Ce să înţelegem prin acest „sprijin concret"?

– Tot ce înseamnă echipament, asigurarea mijloacelor financiare în vederea efectuării deplasărilor la concursuri – pentru cele patru fete care fac parte din lotul naţional, respectiv **Georgiana**, **Ana**, **Mihaela I** şi **Mihaela II** –, medicamentaţie... Orice problemă de acest fel la federaţie o rezolv. Apoi, în ordine, ne ajută CSM Craiova, cu care suntem în combinaţie, prin **Petre Banciu** – antrenor – şi prin **Sorin Matei** – preşedintele clubului, fiindcă de unii singuri, numai noi, târgovişteni, nu putem face faţă. Din când în când ne ajută şi Direcţia Judeţeană pentru Sport (director **Laurenţiu Popescu**) şi, desigur, CSS Târgovişte, de care aparţinem, al cărui director este **Gheorghe Tzitzecles**. Recent, s-a înfiinţat şi Direcţia Municipală pentru Tineret şi Sport (director **Viorel Motoroiu**), care va ocupa, sper, un loc important în rândul susţinătorilor noştri. De altfel, ştiu că dinspre această direcţie ne sunt alocate nişte fonduri în vederea premierii fetelor de la lotul naţional şi s-au angajat cu o altă sumă de bani în cazul vreunui eventual rezultat bun la europenele din aprilie.

– Ce aţi sperat iniţial, când v-aţi apucat de treabă, şi ce speraţi acum, când, iată, au început să apară primele rezultate concrete, indiscutabil încurajatoare?

– Absolut niciodată, din momentul absolvirii facultăţii, nu am lucrat fără să am ca obiectiv obţinerea performanţei. De altminteri, un antrenor care lucrează în acest sport şi nu are ca obiectiv aşa ceva, înseamnă că nu este antrenor. Dar mai înainte de toate trebuie să ai curajul să-ţi propui nişte obiective, apoi să faci tot ce este posibil ca să le atingi, să le îndeplineşti. Iar când îţi cade în mână o marfă, un material de excepţie, trebuie să ridici ştacheta la maximum posibil.

– De exemplu, având în vedere materia primă cu care lucraţi dumneavoastră, până unde aţi ridicat ştacheta în momentul de faţă?

– La ora actuală, pentru noi obiectivele sunt foarte clare: o medalie la mondialele de juniori de la Vilnius (Lituania), una la europenele de juniori de la Vroclaw (Polonia) şi încă una la europenele de cadeţi de la Tirana (Albania), din vara aceasta. Nu veţi mai găsi în cadrul CSS Târgovişte, la alte discipline, asemenea cerinţe. Decât la noi, la lupte feminine.

– V-a venit vreodată să vă lăsaţi de meserie?

– De mai multe ori, nu o dată!

– Din ce cauză şi, mai ales, ce v-a determinat să rezistaţi?

– Eram ca şi lăsat la un moment dat. Mai exact acum vreo patru-cinci ani, pe vremea fostului secretar general al federaţiei. Să nu înţelegeţi greşit: mă lăsasem de acest miraj al urmăririi înaltei performanţe, nu de meserie. Îmi făcusem sala mea de lupte, predam lecţii în particular, mă angajasem pe altă traiectorie... Asta datorită mai multor incidente neplăcute petrecute în decursul anilor în relaţiile cu conducerea FRL din vremea respectivă.

– Mai concret?

– Mai concret, situaţia a ieşit de sub control în momentul când, după ce copilul meu cel mai mare – îl cheamă **Cornel**, ca şi pe mine –, care făcea lupte libere, a ajuns campion naţional de cadeţi în anii '85-'86, s-a creat aşa, un fel de „cooperativă" împotriva noastră, încât nu am mai putut câştiga niciodată locul pe care l-am fi meritat. Practic, ne furau pe faţă! De altfel, efectiv scârbit, copilul meu s-a şi lăsat de acest sport până la urmă, mai vine la sală doar aşa, ca să se menţină în formă...

– Dumneavoastră însă aţi fost mai tare. Ce v-a determinat să reveniţi din nou în... arena şacalilor? Pentru că, după câte am înţeles, ca şi în fotbal, nici la lupte lucrurile nu se prezintă chiar atât de imaculate deşi aveţi un nou secretar general acum, care, venit de undeva de jos – doar a fost şi el luptător, nu? –, am remarcat că v-a făcut o impresie mai mult decât favorabilă.

– M-am întors pentru că, întâmplător sau nu, odată cu schimbarea conducerii FRL au apărut ele, aceste fete nu neapărat extraordinare, dar în care am intuit de la prima vedere campioanele care sunt şi, mai ales, care vor deveni de acum încolo. **Ana Paic** – de altfel, vă poate confirma –, de cum am văzut-o i-am spus: „Tu vei fi campioana României!" Astăzi, acum, în această clipă, sunt cât se poate de bucuros pentru că nu m-am înşelat.

– Care să fie cea mai mare satisfacţie în cazul dumneavoastră?

– Ca sportiv sau ca antrenor?

– Se spune că marii antrenori provin din rândul celor care nu şi-au epuizat toate ambiţiile ca sportivi. Aşa că nu ştiu ce să zic, rămâne la latitudinea dumneavoastră. Dar ca antrenor mă gândesc că abia de acum încolo pare să vă surâdă norocul.

– Păi, ce să zic, momentele mele de vârf au fost abia începând cu anul 2001, după ce împlinisem 50 de ani de viaţă şi cam 40 de ani de sport. Atunci, la Martiny, în Elveţia, în *Turneul veteranilor*, am devenit vicecampion mondial la lupte libere, la categoria 69 de kilograme, divizia D (Categoria de vârstă, n.n.). Ceea ce mi-a favorizat invitarea la Campionatul Mondial de Veterani al SUA, de la Seatle, statul Washington, din anul următor, unde am devenit campion al SUA.

– Interesant! Haideţi să detaliem puţin acest episod. Cum aţi ajuns acolo, cum aţi luptat, cum sunt luptătorii americani şi aşa mai departe...

– **Jim Lukass**, din Arizona, unul dintre adversarii mei, pe care îl învinsesem destul de greu la Martiny, m-a invitat în mod special în SUA, la campionatul ţării lor, din anul următor, ca să-şi ia revanşa. Desigur, în 2002 Campionatul Mondial era programat în Iran, dar datorită problemelor politice americanii, chiar francezii sau nemţii, nu s-au dus. şi dacă el m-a invitat ca să-şi ia revanşa am zis că nu este frumos să refuz. Formularele de concurs mi-au parvenit pe Internet, am completat cererea, am rezolvat celelalte probleme specifice birocraţiei româneşti, dar şi americane – că nici ei nu sunt prea departe în ceea ce ne priveşte pe noi, pe est-europeni – şi, cu trei săptămâni înainte de debutul concursului, care urma să se desfăşoare chiar în Las Vegas, mi-am făcut apariţia la Seatle, în statul Washington, cum scria pe invitaţie. Acolo am stat la un alt mare luptător american, o mai veche cunoştinţă, care se numeşte **Ron Coll**.

Atunci i-am cunoscut, într-adevăr, şi mai bine pe americani, cu toate că nu era prima oară când mă aflam în SUA. Sufleteşte vorbind, sunt foarte apropiaţi de noi, sociabili, deşi, ca sportivi, mult mai neglijenţi. Nu vorbesc însă de pragmatismul şi de goana lor după bani, lucruri pe care noi văd că abia acum începem să le cultivăm. Gazda mea, de pildă, avea trei *job*-uri. Era şeful catedrei de lupte a unui liceu, mai lucra cu jumătate de normă, secondat de doi asistenţi, la o sală de fitness, şi tot cu jumătate de normă ca muncitor necalificat la o fabrică de mobilă a fratelui său, trăgea scânduri la circular. Efectiv, m-a uimit puterea lor de a munci zi şi noapte, aproape non-stop. Acest **Ron Coll** avea programată o clientă la sala de fitness la ora cinci dimineaţa, cum ar veni, şi era prezent acolo la acea oră, când avea timp pentru aşa ceva clienta lui. Fără fiţe, fără fasoane, altfel profită concureţa. Or, pentru asta, ei trebuie să fie mereu în formă fizică maximă, ca urmare am remarcat că au un regim alimentar foarte bine pus la punct, cu mare accent pe vitaminizarea organizmului, pe asimilarea a tot felul de minerale, de substanţe nutritive. Nu numai sportivii, ci şi oamenii de rând au această... cultură, să-i zicem. Normal, eu, mai puţin obişnuit cu aşa ceva, în prima săptămână m-am antrenat conform stilului de la noi. Ca să-l văd pe **Ron** că vine, la un moment dat, cu un pumn de hapuri, încercând să mă convingă să le înghit pe toate. „Dacă nu iei astea, mi-a zis, te agaţă ăia de pereţi, nici nu apuci să intri bine pe saltea. Că ei, toţi, la ora asta, se îndoapă de zor cu vitamine..." Aşa că m-am uitat lung, dar am fost suficient de inteligent ca să îmi dau seama că nu era cazul să fac mofturi.

*– Şi aşa, îndopat cu vitamine, ca orice american care se respectă, aţi ajuns la Las Vegas, în paradisul cartoforilor, ca să vă arătaţi muşchii. Ce a zis „amicul" **Jim Lukass** când a dat ochii cu dumneavoastră?*

– Venise cu o armată de şmecheri după el: medic, maseor, antrenor, cu toate neamurile lui... Nici prin cap nu-i trecea că nu mă face. Acum mă gândesc, totuşi, că a fost destul de norocos, pentru că ne-am întâlnit abia în finală. Altminteri, nu ar fi ieşit nici măcar pe locul doi, întrucât funcţiona vechiul regulament la acea dată[1].

– Dar cum era ambianţa, cum a debutat concursul, pe cine a trebuit să bateţi ca să ajungeţi în finală?

– Primul impact copleşitor l-a avut asupra mea sala de concurs, care era ceva de neimaginat pentru un european. Închipuiţi-vă că erau amenajate acolo, pe o suprafaţă cât bulevardul nostru care porneşte de la gară spre centrul oraşului, nu mai puţin de 26 de garnituri de saltele, la care se lucra simultan. Iar spectatorii, de ordinul miilor, erau aşezaţi de o parte şi de cealaltă, ca un interminabil tunel. Eu unul am avut trei meciuri, din care cele mai grele au fost primele două întrucât, dacă pe **Lukass** îl cunoşteam cât de cât bine, întrucât mă luptasem cu el, îl aveam înregistrat şi pe casetă, de ceilalţi habar nu aveam, iar conformaţia lor fizică, cel puţin la prima vedere, nu era de natură să mă liniştească deloc. Erau foarte bine făcuţi şi răi, exact cum se vede prin filmele lor cu bătăuşi. Iar primul cu care a trebuit să lupt avea chiar ceva din imaginea clasică a killerului: o privire de lup şi bicepşi de aruncător cu ciocanul. Aşa că am intrat pe saltea destul de precaut, hotărât să pierd cât mai onorabil. A făcut prostia însă, de la primul contact, să-mi tragă o căpăţână direct în faţă şi să-mi spargă arcada, ceea ce, în loc să mă intimideze, a avut darul să mă enerveze. Acum nu ştiu cum să mai explic, dar până la urmă l-am bătut rău de tot, i-am dat 12 la zero. Reţin doar că după ce m-au bandajat, timp în care ăsta rânjea plin de el, reintrând în joc, efectiv, am făcut gimnastică. Abia când s-a terminat meciul am văzut că toată sala ne urmărise din picioare. Cu al doilea – deşi acum mi se pare normal, dar atunci nu cred că am putut să raţionez aşa –, am avut un meci mult mai uşor. Şi asta din două motive: în primul rând că îmi recăpătasem toată încrederea în mine şi, la fel de important, americanul era foarte impresionat de ceea ce văzuse că îi făcusem primului. În consecinţă, a luptat cu mare teamă. În schimb, în finală, cu **Jim Lukass**, am avut de furcă, deşi, cum am spus, cu el eram deja obişnuit să fac meciuri bune că, în afară de Elveţia, îl bătusem şi mai înainte, în Germania, şi încă de două ori. De data asta însă a luptat foarte bine, abia am reuşit să-l înfrâng cu trei la unu.

– Şi, ce a comentat?

– Nu a zis nimic, mi-a strâns mâna şi atât. A fost domn!

– Nu v-a mai provocat o dată?

– Nu! Am primit însă propuneri din alte părţi, dar nu să lupt, ci să rămân acolo, la Seatle, ca antrenor. Subit, atitudinea tuturor celor care începuseră să mă cunoască, inclusiv a barmanului unde, în fiecare dimineaţă, îmi luam micul dejun – un corn foarte special, cu ciocolată şi lapte, care costa un dolar şi jumătate –, s-a schimbat radical. Barmanul, de exemplu, cât am mai stat pe acolo şi am băut cafeaua de dimineaţă la el, nu a vrut deloc să-mi mai ia bani. Americanii ştiu să îi respecte ca nimeni alţii pe învingători. Or, acum eram de-al lor, concurasem pentru statul Washington şi ieşisem campion al SUA. Uimirea era mare: *Cum e posibil să ne bată ăsta*, ziceau ei, mai în glumă, mai în serios, *care nici măcar nu ne cunoaşte limba?* Dar şi respectul era pe măsură. Acum toţi ar fi dorit ca să îi antrenez eu.

– Nu v-a tentat?

– Ba da, dar am simţit aşa, în ochii lui **Ron** – care ieşise şi el campion atunci, la categoria 96 de kilograme –, al cărui asistent ar fi trebuit să fiu acum, că în acea calitate nu aş fi fost chiar atât de binevenit. Pe termen lung vedea în mine un concurent serios în afaceri. Normal, de altfel. Şi, cum nu am fost niciodată un profitor, i-am mulţumit recunoscător, mi-am făcut bagajele, am urcat în avion şi, *La revedere, America!*

– Deci, acesta a fost unul din momentele dumneavoastră de glorie, la peste 50 de ani de viaţă. Ei, mai bine mai târziu decât niciodată, nu?

– M-am simţit atunci mult mai împlinit decât în tinereţe, e drept, şi m-am bucurat, desigur. Putea să nu vină niciodată, nu? Pentru că la vremea mea eu nu am avut şansa unui antrenor care să-mi spună precis ce să fac pentru ca să pot atinge înalta performanţă.

– Aşa cum au elevii dumneavoastră... Un motiv în plus ca să vă împliniţi ca antrenor. Sunteţi abia la început.

– Da, satisfacţiile sunt poate mai mari când obţin o medalie de aur ca antrenor, prin sportivii pregătiţi de mine. Ori aşa, ori altfel, în sport totdeauna există o dependenţă, o relaţie specială, mai exact, între sportiv şi antrenor. Sau viceversa. Faptul că acum două luni

mi s-a acordat titlul de antrenor emerit, şi că din anul 2004 sunt antrenor coordonator al lotului naţional de juniori, se datorează acestor rezultate fără precedent în luptele feminine româneşti[2] şi, implicit, acestor sportive cu totul deosebite pe care le are, la ora actuală, CSS Târgovişte.

– Cu „totul deosebite", dar aflate abia la început de drum. Vor călca luptătoarele noastre pe urmele gimnastelor, să zicem? De ce da, de ce nu?

– Este o întrebare dificilă, deşi nu pare la prima vedere. Pentru că poate fi interpretabilă. Comparaţia este posibilă totuşi între gimnastică şi lupte. Apreciez că luptele sunt, oarecum, mai grele decât gimnastica. Pentru că aici ai în faţă un adversar de multe ori necunoscut, pe când la gimnastică adversar îţi este aparatul, totdeauna acelaşi, pe care te poţi perfecţiona zi şi noapte. Dar dacă suntem noi capabili să obţinem rezultatele acestea istorice ale gimnasticii feminine româneşti, dincolo de faptul că, deocamdată, suntem la capitolul dorinţă, e riscant de dat un pronostic.

– Dar fetele sunt medaliate la europene, la internaţionalele de cadeţi şi de juniori, am văzut că aveţi obiective imediate destul de ambiţioase; e chiar atât de riscant să mizaţi pe o medalie adevărată, la seniori, peste câţiva ani?

– Pot să vă spun, în schimb, că eu sper în ele, că una din ele, măcar, va ajunge la Olimpiada de la Beijing, din anul 2008, şi că va face o figură frumoasă. Am mare încredere în ele şi ştiu că într-o zi vor fi cele mai bune luptătoare din ţară în ciuda faptului că deocamdată puţini sunt cei care înţeleg ce facem noi aici, la Târgovişte. Curând, însă, se vor convinge că aici există una dintre şcolile de lupte feminine de mare performanţă. Este şi o conjunctură favorabilă pe plan local; dincolo de resursele financiare deloc încurajatoare, ca peste tot, în România, aici s-a creat un mediu benefic, care vine inclusiv dinspre corpul profesoral din liceele unde ele învaţă carte.

– Adică nu le pun note proaste la matematică sau la limba română...

– Păi, vedeţi? Acesta este mare lucru! Nu se pot obţine rezultate de unul singur dacă nu ai lângă tine dirigintele clasei, directorul liceului, care să înţeleagă efortul pe care ele îl depun, faptul că acest sport le răpeşte inclusiv timpul cât să cultive o relaţie de prietenie cu un băiat, să zicem, specifică vârstei. Toţi au înţeles că ele pot fi cartea de vizită de mâine a municipiului, a judeţului Dâmboviţa. Deja Primarul este convins că sunt nişte fete de toată isprava şi ne-a făcut unele promisiuni, iar prin Inspectoratul şcolar avem asigurată continuitatea studiilor pentru ele. Cu alte cuvinte, când termină liceul, în cazul unor rezultate corespunzătoare în plan sportiv vor fi integrate în Secţia de Educaţie-fizică şi Sport din Facultatea de Ştiinţe Umaniste a Universităţii „Valahia", cum s-a întâmplat chiar anul acesta cu **Georgiana Paic**. În cazul acestor fete pericolul este că după liceu, dacă nu au asigurată această continuitate, se pierd. şi toată munca, investiţia şi entuziasmul nostru de până acum vor fi egale cu zero. Pentru că viaţa e grea şi nimeni nu-şi amanetează viitorul, familia, destinul, pentru ceva care foarte uşor poate fi dovedit încă de la acest nivel drept o himeră. Nu vreau ca vreuna dintre elevele mele de azi să ajungă mâine-poimâine să-şi scoată la licitaţie medaliile de campioană pentru o bucată de pâine, cum s-a întâmplat recent în România noastră. Mă bucur că măcar cei care au trebuit să înţeleagă până acum au înţeles, şi nu stau cu mâinile în sân.

Târgovişte, 26 martie 2005

Foto: Dan GÎJU

Profesorul şi elevele sale, era prin 2005

[1]Conform noilor prevederi regulamentare, cei care ajung să urce pe podium îi „trag" după ei şi pe învinşii lor din preliminarii, aceştia putând accede chiar la medalii cu toate că au fost eliminaţi din primul tur. (n.a).

[2]Este vorba despre obţinerea titlului de campioană europeană de cadete, în 2004, de către **Diana Mudrag**, de la CSM Reşiţa, a altor trei medalii, tot în 2004, (două de argint şi una de bronz) la Campionatele europene de juniori, prin **Mihaela Rădoi** (CSS Târgovişte) şi **Georgiana Pătruţ** (CSM Craiova), respectiv **Cristina Croitoru** (CS *Steaua* Bucureşti), dar şi a două locuri patru prin **Mihaela Sadoveanu** (CSS Târgovişte) şi **Diana Mudrag**.(n.a.)

Urmare din pag.2

Cât despre Picior în Ghips, mai trebuie spus că omul acesta a avut noroc, totuşi. Pentru că, de regulă, aventurierii ca el, atunci când reuşesc să evite eşafodul, sfârşesc în spitalul de nebuni, călcaţi de tren sau iradiaţi. Deci, mare noroc are! Cât despre *demnitatea* atât de stăruitor invocată în film, aceasta nu este unitatea de măsură a destinului lor. Trădătorii nu au demnitate. Pot avea, în schimb, orice altceva. Inclusiv bani, târfe la discreţie şi o armată de aurolaci în postură de lingăi sezonieri, conştienţi sau inconştienţi. Demnitate, însă, nici într-un caz. A, sigur, dacă este să-l asculţi pe general, acesta ţi-ar servi pe tavă o mie de motive gata fabricate, care mai de care mai apt ca să-i scuze... gestul. Părerea mea este însă că nu există nici măcar o banală scuză. Aşa după cum nu a putut exista, pentru el, varianta refuzului. Chiar aşa, putea să-i refuze Picior în Ghips, oare, pe mesagerii... duşmanului? Sigur că nu. Întrucât, cei care l-au racolat au ştiut bine cui se adresează. Doar nu erau idioţi ca să-l abordeze, de pildă, pe incoruptibilul general **Ştefan Guşă**, astăzi martir al neamului. Nu... Aşa că nu comentăm nici pista aceasta. Observăm, doar, aşa pe final, că, pe undeva, de dincolo de mormânt, **Nicolae Ceauşescu** ar putea să-i mulţumească generalului său alintat, culmea ironiei, chiar pe marginea gropii, de către nefericita consoartă prezidenţială, **Elena**, cu apelativul de **Victoraş**. Cu V de la victorie. Victoria lacheilor... În fine, de ce să-i mulţumească? Pur şi simplu pentru că **Victoraş** i-a oferit şansa ca să cadă ca un erou. Nu avea să fie nici primul şi, desigur, nu va rămâne ultimul erou veritabil din zbuciumata istorie a României. Fireşte, rămâne de văzut. Până una-alta, revenind la mesajul filmului, sunt conştient că, din perspectiva militarului de profesie, ar cam trebui să-i iau apărarea lui Picior în Ghips. Poate că gestul său a scăpat ţara de un război civil, cine mai ştie! Şi, implicit, a făcut economie de marmură. De marmura pentru monumentele eroilor, vreau să zic. Dar, pe de altă parte, a făcut mult mai rău pentru istoria şi, mai ales, pentru mentalitatea acestui neam. Nu neapărat pentru că morbul trădării se transmite din generaţie în generaţie. Nu... Ci pentru simplul fapt că dacă azi am amânat dezastrul prin măiastra imaginaţie a punerii piciorului în ghips (de fapt, nu e nicio imaginaţie, pentru că până şi patentul acesta l-a „furat" de la generalul **Gh**. **Avramescu**, primul care a apelat, în vara lui 1944, cu puţin înainte de fatidica zi de 23 august, la un astfel de tertip „salvator"), mâine nu ne va mai salva nimeni. Şi dacă tot este să picăm din pomul Europei ca un măr putred, ce rost să mai lungim suspansul?

---

4 noiembrie 2009, în parcul comunei Văcăreşti, jud. Dâmboviţa, cu ocazia *Concursului naţional de literatură „Moştenirea Văcăreştilor"*, derulat în acea perioadă la Târgovişte. De la stânga: **Dan Gîju**, **Emil Stănescu**, academicianul **Mihai Cimpoi** (preşedintele Uniunii Scriitorilor din Moldova, USM), **Florea Turiac** şi **Mihai Stan** (preşedintele Societăţii Scriitorilor Târgovişteni). **Gîju**, **Stănescu** şi **Turiac** tocmai fuseseră primiţi în USM.

Fototeca ProARME

Jurnalul „hatmanului" Tobă

Cititorule! Ai în faţă partea de jurnal a celui mai celebru ofiţer român de pe frontul Crimeii, din Al Doilea Război Mondial, care vede lumina tiparului abia acum, pentru prima oară. Cu precizarea că o altă parte, nu întâmplător cea de a doua, a fost publicată aproape integral în cartea-document ***Zodia capului de mort***, Editura *Phobos*, Bucureşti, 2004, revin, iată, de astă dată, cu fragmentele mai puţin spectaculoase, dar nu mai puţin valoroase din punct de vedere istoric. Cum am ajuns în posesia acestui inestimabil jurnal de război, cum l-am „valorificat", mai exact cum nu l-am putut valorifica la vremea respectivă, am mărturisit parte direct, parte printre rânduri, în cartea amintită anterior şi care s-a găsit într-un tiraj mulţumitor în librăriile noastre până de curând. Şi cu toate că graţie acestei cărţi astăzi se cunoaşte în mod corespunzător biografia „hatmanului" Ioan Tobă, fragmente din aceasta fiind publicate inclusiv în presa cotidiană, accesibile inclusiv pe Internet prin simpla tastare a numelui protagonistului, consider absolut necesar să revin asupra unor date biografice elementare. Astfel, Ioan Tobă, legendarul vânător de partizani din Munţii Iaila, de mai târziu, s-a născut în anul 1903 în comuna Zăvoaia, judeţul Brăila. Licean militar la Craiova, ofiţer de cavalerie mai apoi, genul *aventurierului din alte vremuri*, cum îl va caracteriza unul dintre superiorii săi, căpitanul, mai apoi maiorul Tobă îşi va descoperi adevărata vocaţie, aceea de vânător de partizani (sau de terorişti, cum s-ar putea spune azi) abia după începerea războiului de eliberare a Basarabiei, din 1941. Protagonistul unei misiuni secrete anterior, în 1940, de eliberare a mormântului sfânt al lui Ştefan cel Mare (acţiune făcută publică deja ca urmare a cărţii amintite şi a articolelor documentate, între alţii, de Florian Bichir, pe baza acesteia), Ioan Tobă-Hatmanu va avea o viaţă atât de aventuroasă pentru un militar român încât nu este de mirare că faptele sale aveau să fie puse nu o dată sub semnul incertitudinii. Mai reamintim doar că la un moment dat, după ce ruşii puseseră preţ pe capul său, a ajuns să lupte, cu gradul de *SS-Sturbannführer* în *Waffen SS*, asta datorită faptului că 23 august 1944 îl surprinsese în Germania, la un curs de specializare în acţiuni de şoc, sub comanda celebrului Otto Skorzeny. Va reveni cu bani, după război, cu o legendă tipică agenţilor secreţi şi cu misiunea de a continua lupta de eliberare, de sub ruşi, în Munţii Carpaţi, dar va pierde şi banii, şi va fi la un pas de a-şi pierde şi viaţa. Arestat în 1947, după ce obţinuse gradul de locotenent-colonel, acuzat de „crimele din Crimeea", este trimis în Siberia unde, nimic uimitor pentru unul ca el, reuşeşte să supravieţuiască şi, culmea, să fie eliberat, în decembrie 1955, datorită intervenţiei cancelarului Conrad Adenauer, împreună cu loturile de ofiţeri germani prizonieri de război. „Internat" la Gherla de puterea comunistă din România, obedientă Moscovei, va reuşi să scape într-un târziu şi de aici, însă abia în 1964, continuându-şi jurnalul întrerupt o dată cu arestarea din 1947 încă două decenii, aproape, de astă dată zugrăvind lupta cu viaţa într-o Românie aparent în curs de dezmeticire. Evident, va intra în vizorul Securităţii şi noi episoade, asupra cărora nu mai insistăm, se vor aduna în contul destinului său efectiv fascinant, dar nu mai puţin dramatic. Trecut la cele veşnice în 1979, ca urmare a unui atac de cord, odihneşte în Cimitirul *Sfânta Treime*, din Braşov, parcela numărul 94. Cititorule! Dacă ai drum pe acolo, aprinde o lumânare la căpătâiul său, aşa cum proceda el însuşi, pe front, între două lupte (vezi copera 1). A fost unul dintre cei mai veritabili eroi ai acestui neam oropsit, uneori învins, dar niciodată spulberat din istoria lumii. (Locotenent-colonel **Dan Gîju**)

16 iulie 1943. Plec la Leninskoe cu *BMW*-ul, împreună cu plutonierul major Tronaru; iau contact cu toată lumea şi ajung la Nsun-Ajak, la cai. La ora treisprezece şi jumătate suntem la Ali-Bai. La ora cincisprezece plec cu *Hauptmann*-ul Belz la baie, în Marea de Azov, cu maşina până în AK-Monaj. **17 iulie 1943.** Decorez tot escadronul cu "Medalia de Est", germană, apoi cu altele româneşti: *Coroana României*, *Bărbăţie şi Credinţă*, crucile diferite etc. Mâine plec în comisia de examinare a elevilor plutonieri pentru gradul de sublocotenent în rezervă. **18 iulie 1944.** Maşina 1335 *Lux* atacă la nord de Karasubasar. Se face o urmărire. Partizanii lucrează. Plec cu *BMW*-ul la Nassir. **19 iulie 1943.** La Divizie. Restabilesc legăturile cu serviciile şi birourile. **20 iulie 1943.** La Ali-Baci, pregătire în vederea plecării la Simferopol. Plec la comandantul Crimeii pentru notare.

21 iulie 1943. Cu maşina, cu domnul general Ciurea şi cu căpitanul Ioan Gheorghe, la Simferopol. Oprim la Feodosia-Salî-Karasubasar. **22 iulie 1943.** Mă prezint domnului general Auleb, comandantul Crimeii, predau albumul. Primesc misiune la partizani. Îmi dă o notă excelentă. **23 iulie 1943.** Cu domnul general la comandantul Crimeii. Notat la excepţional pentru gradul de maior. Plec iar la partizani. **24 iulie 1943.** Examinarea elevilor plutonieri pentru gradul de sublocotenent. Îi trecem pe toţi. **25 iulie 1943.** Facem o călătorie, cu domnul general, prin Simferopol, Sevastopol, Bachcisarai, Livadia, Balaclava, Palatul Worontzow, Ialta, Gurzuf, Aluşta şi retur. O frumuseţe! **26 iulie 1943.** Plec cu domnul general spre Peninsula Kerci. Pregătiri de plecare. **27 iulie 1943.** Îmbarcăm în cincizeci şi două de vagoane în gara Sem-Kolodosy. În momentul plecării soseşte domnul general Eisenstük, care îi decorează pe caporalul Fritz Weber şi pe sergentul Ion Mara cu "Crucea de Fier" clasa a II-a.

În drum spre Divizie sunt grav rănit la cap de o sârmă pusă de-a curmezişul drumului de partizani. Noaptea ajungem – prin Seitler, Kalai – în Djonkai. **28 iulie 1943.** Sosesc la Simferopol. Iau contact cu germanii. Corpul de Munte este indignat că am trecut la partizani, sub comandament german. Domnul general Gheorghe Avramescu aprobă să fiu decorat cu ordinul "Mihai Viteazul" după ce Divizia va raporta unde şi în ce împrejurări am fost rănit. Dorm pe rampă, cu escadronul. **29 iulie 1943.** Plec cu întregul escadron prin oraş, spre Barabanovka, la munte. Informaţiuni de la partizani. Am lagărul de jur-împrejur cu mine. Cu teren de aterizaj, unde zilnic sosesc avioanele. Cu moară de apă. Arme automate fără zgomot. Am Curte Marţială care dă pedepse cu execuţia, comutate

după terminarea războiului. Mă instalez în noul comandament. Vine şi sublocotenentul Olteanu din concediu. **30 iulie 1943.** La Simferopol, cu motocicleta. Ultimile transporturi. Ne-a prins ploaia. Ne întoarcem uzi. **31 iulie 1943.** Recunoaşterea cu ofiţerii şi orientarea pe teren. Călări prin codrii Crimeii. Contact cu tătarii şi populaţia. Partizanii au legături în toate satele. Corespondenţă.

1 august 1943. Duminică. Recunoaşteri. O femeie ducea mâncare la partizani. Urmează judecarea după legile noastre. **2 august 1943.** La Simferopol. Îl aştept pe domnul general Ciurea.

„Am avut plăcerea să fiu oaspete timp de o oră la escadronul căpitanului Tobă. M-a impresionat moralul ofiţerilor şi al trupei, consecinţe tributare perfectului camarad şi ostaş, căpitanul Ioan Tobă. Gospodărie ireproşabilă, ordine desăvârşită. Oricând îmi voi aminti cu plăcere momentele trăite împreună. Căpitan D.L." (Trimisul Mareşalului, n. I.T.-H.)[1].

Divizia pleacă în Kuban şi eu rămân tot la partizani. Azi generalul mi-a întocmit raport special pentru gradul de maior la alegere şi pentru Ordinul "Mihai Viteazul". Nu-mi vine să cred că mai există oameni care să facă dreptate, chiar şi fără să o soliciţi! Zi grea de tot, atmosferă apăsătoare la Corpul de Munte. Şeful de stat major, locotenentul-colonel Berdan, ne va da o misiune grea. Am răspuns că fac orice. Radioul îmi anunţă că o sută şaizeci şi opt de avioane americane au bombardat Ploeştii şi Câmpina. Treizeci şi şase au fost doborâte. **3 august 1943.** Mă duc în Simferopol şi-l întâlnesc pe Mirtu cu treizeci şi opt de "grade". Îl aduc la mine. Iau contact cu domnul general Ciurea în privinţa plecării în Kuban. Merg şi eu. Propus la gradul de maior "la alegere". Mă avansează înaintea altora care au tras obiala în război. **4 august 1943.** Mi-a sosit "Vulturul german" cu spade. Pun la punct operaţiunile cu paza şi lupta contra partizanilor...

5 august 1943, Simferopol. Corpul de Munte m-a propus tot "la alegere". M-am dus la Armată şi acolo mi-au plecat actele, de asemenea, "la alegere". La întâi septembrie e posibil să pun frunza de stejar pe chipiu. **6 august 1943.** Către ora doisprezece – mare fierbere în sat. Un partizan riscă să dea în drumul patrulelor şi este prins. Adus la mine, ordon executarea. Pistolul mitralieră îşi spune cuvântul. Drept în inimă. Ca după o jumătate de oră să fie în pământ. **7 august 1943.** Chemat la Simferopol. Mi se comunică faptul că au plecat

Familia Tobă, circa 1930

propunerile mele la "Mihai Viteazul" şi maiorie – în mod excepţional. Mă întorc noaptea în munte; frig şi umed. Noroc că radioul cântă frumos. **8 august 1943.** Azi mă scoală din pat "Gioni" cu *Meltung*-ul, ştirile de la Radio Crimeea. Apoi soseşte prietenul meu, căpitanul Rossendorf, de la Comandamentul Crimeii. Două ore, într-o atmosferă de camaraderie pură. (Urmează câteva impresii redactate de căpitanul neamţ, în germană şi franceză, greu descifrabil, n.n.). Sub impresiile neamţului, altele: „Inscripţie. Ziua de 8 august 1943, ziua reînvierii amintirilor vieţii de cavalerist. Miron Ionescu Paul, reporter de război"; „În amintirea frumoasei zile de duminică, un umil omagiu domnului căpitan Tobă din partea unui mânuitor de condei care invidiază faptele de arme ale escadronului. L.V."; „Revedere plină de bucurie după opt ani de zile, în ţară străină, prilej de împrospătare a frumoaselor clipe de altădată. Mulţumire sufletească pentru admirabila carieră şi minunatele realizări ale prietenului ajuns astăzi hatman, înconjurat de iubirea subalternilor şi stima superiorilor. Doresc aceleaşi frumoase succese escadronului şi întâlnire fericită în ţara speranţelor noastre. Sublocotenent Popovici Niculaide".

Seara am dat drumul băieţilor să se ducă la *Krim-Revue*, să vadă baletul rusesc: minunată realizare! O zi ce a trecut uşor, când atâţia prieteni mi-au vizitat escadronul. Partizanii parcă s-au potolit, dar acalmia lor anunţă furtună. **9 august 1943.** Plec la drum spre munte. Câţi, oare, vom rămâne pe câmp? Iar sânge, iar văduve, iar orfani! Totuşi, trebuie să luptăm. Şi să învingem cu orice preţ. **10 august 1943.** Chemat la Simferopol în vederea deplasării în Kuban, la Novorossisk. Trec pe la Comandamentul Crimeii, apoi pe la Corp.

11 august 1943. Simferopol. Hotărâm plecarea pe frontul Caucazului la 16 august 1943. Mitu Popescu verifică de zor gestiunea escadronului. Cu el până la patru dimineaţa. Emisiunile... **12 august 1943.** „Dacă nu am putut să-ţi dovedesc cu prisosinţă dragostea mea de camarad, te asigur că inima mea de haiduc gorjan de astăzi înainte va bate neîncetat alături de a ta. Doresc ca faptele tale de totdeauna să rămână chezăşie în viitor şi exemplu viu pentru cei ce te urmează pe drumul gloriei. Misiunea mea de câteva clipe în mijlocul escadronului mi-a dat prilejul fericit să simt pentru prima dată contactul imediat cu inamicul şi, totodată, m-a făcut cunoscut, alături de tine, în tabăra partizanilor din Munţii Crimeii. **Salut hatmanul! Salut escadronul! Şi Dumnezeu cu voi, pentru victoria finală şi dreptatea sfântă a neamului românesc! Camaradul şi prietenul tău, maior Mituş Popescu, Balabanovka, Crimeea**".

A plecat verificatorul, găsind administraţia perfect. Cinste plutonierului major Constantin Tronaru, singurul mânuitor leal ce l-am avut în cariera mea de militar! Îl voi face plutonier adjutant.

La Simferopol cu Lozinski. Luăm contact cu escadrila sanitară.

13 august 1943. Azi, vine domnul general Ciurea de la Bucureşti. Plec spre Simferopol, să pregătesc îmbarcarea. La ora paisprezece, la aeroportul Sarabuz, îl primesc pe general şi-l aduc în oraş. Trec apoi pe la căminul aviatorilor sanitari. Mă primesc frăţeşte, cum nu mă aşteptam. Stela (Stela Huţanu, viitoare Palade, pilot, la acea oră cea mai tânără membră a celebrei *Escadrile albe*, n.n.), mult mai rea ca pe timpuri, îmi face mici scene de neîncredere în materie de cuvânt. Oare, îşi închipuie că m-am schimbat? Le promit că le aştept pe mâine. Dar... le-o fac! Seara, cu *BMW*-ul spre casă, cu optzeci de kilometri la oră. Program pe mâine.

14 august 1943. Ultima zi la Barabanowka. „Aterizate forţat în Munţii Crimeii, sub roţile unui camion, apoi în ghearele lui Ion Tobă-Hatmanul, cele mai fericite prizoniere! Pilotele Escadrilei 108 Transport Uşor, Mariana Drăgescu, Stela Huţanu".

15 august 1943. Ajung la Simferopol şi primesc ordin de plecare în Caucaz-

Vânătorii de partizani ai "hatmanului" Tobă, Crimeea, 1942

Cuban-Novorossisk. După-amiază, întors la Barabanowka, pregătim plecarea. Oamenii se simt îngrijoraţi, nu atât pentru că merg pe front, cât pentru că vor avea marea în spate. **16 august 1943.** ...La ora unsprezece ne punem în marş şi aterizăm la Bogdanovka. Împart escadronul în două: parte activă – care va merge - şi un fel de parte sedentară – care va rămâne cu trenul regimentar la Bogdanovka. Rămân cei mai vechi oameni, contingentele 1934 şi 1935; efectiv – 36, cu subofiţerul Văetuş şi cu plutonierul veterinar Călinoiu. **17 august 1943.** Plecăm cu maşina noastră, cu toţi băieţii, în zona operativă. Vizităm Bakcisarai, cu castelul hanilor şi muzeul tătăresc. În curtea palatului un bazin de beton reprezintă Krimeea Tătarilor cu cele două mări: Neagră şi Azovul. În castel vizităm pe rând: biserica, sălile de adunare (divanurile), admirăm covoare persiene, bogăţii, tablouri, hărţile cu toate năvălirile tătarilor, pe epoci. Apoi *Fântâna lacrimilor*, descrisă atât de frumos de marele Puşkin. Haremul, cu cele trei sute de soţii ale hanului, şi încăperile ocupate de ele, favoritele etc. Apoi muzeul, cu toate uneltele, obiceiurile şi ocupaţiile tătarilor, cu ciudăţeniile locului, cum este povestea tătarul edec mort acum cinci ani la vârsta de o sută treizeci şi şase de ani, care se însurase a şaizecea oară la o sută doisprezece ani. Plecăm apoi spre Sevastopol, după ce vedem mai întâi ruptura catacombelor. Explic băieţilor bătăliile de la Sevastopol. În final vizităm oraşul, care e tot distrus. **18 august 1943.** Dimineaţa, încep îmbarcarea. Muncă grea aducerea pe rampă şi îmbarcarea! Plecăm seara în douăzeci şi şase de vagoane, cu o sută cincizeci şi şase de oameni, patruzeci de cai, şaisprezece căruţe, două maşini, două motociclete, patru vaci etc. Primim cu entuziasm plecarea în luptă. **19 august 1943.** Pe drum, prin Djonkai, Sitler, Calai, Vladislavovka, Senskaladasci, Kerci, unde debarcăm noaptea, pe o lună frumoasă.

20 august 1943. Mă duc cu maşina la Divizie, vorbesc cu domnul general şi primesc ordinele. Ridic de la germani *Marschbefehl*-ul pentru trecerea cu bacul peste strâmtoarea Kerci. Seara, dormim într-o poiană, sub cerul liber. Despărţirea; sublocotenentul Teodor Olteanu se hotărăşte să plece în spital, cu el pleacă R. şi Francisk Stüke. Noapte memorabilă, lună, linişte, toţi lungiţi în iarbă – pe spate - sunt duşi departe, fiecare la ai lui. Câteva avioane bolşevice şi glasul *Flak*-urilor noastre nu trezeşte pe nimeni din gânduri. Cu ochii la lună continui să mă gândesc şi eu la ai mei. Zvonuri alarmiste ne ajung la urechi; ba că s-a predat un batalion întreg la ruşi, ba că două companii din Batalionul 11 refuză să treacă Strâmtoarea... Zvonuri deloc îmbucurătoare pentru trupă! **21 august 1943.** La ora patru dimineaţa, în capul escadronului, predau primul biletul de pierderi, un formular pe care-l are fiecare om îmbarcat, pentru a se şti câţi au fost pierduţi în cazul unui naufragiu provocat sau întâmplător. Minunea face ca la ora cinci şi jumătate să fim gata, când bacul se desprinde de la mal. Avem optsprezece kilometri de parcurs în două ore şi jumătate. Ce frumuseţe! Ne dezlipim de Kerci şi privim spre Taman, Caucaz. Razele ultraviolete pârlesc de zor chipurile noastre deja bronzate. Reverie... Dau ordin să se cânte. Veselie deghizată. La ora opt acostăm cu primul bac, apoi şi celelalte. Debarcarea în douăzeci de minute. Căpitanul rezervist Surtan, din Centrul de îndrumare al Diviziei, ne întâmpină pe debarcader. Un tren mic, făcut în patru luni, ne ia tot bagajul şi oamenii. Eu pe moto – cu Lozinski – şi majurul cu *Ford*-ul, ne suim în Taman, pe lângă *Monumentul cazacului*, spre punctul de trecere Pilenkowo, unde ajungem orbi de praf. Oprim să ne spălăm. Lozinski face baie unei rusoaice – cubancă – rele ca viperele! Seara vine şi escadronul, cu trenul cel mic, şi dormim în livezi, dar ne cam bâzâie ţânţarii. Tunul bubuie aproape. Cerul luminat de proiectoare şi gura *Flak*-urilor ne atrage atenţia că suntem în spatele frontului.

22 august 1943. Plecăm pe drumul Munţilor Caucazului. Las la Est drumul, la zece kilometri, şi mă îndrept spre Sud, în spatele Novorosiskului şi la Vest de Anapa. Focul artileriei ne acoperă din când în când; trag peste noi. Ne atacă pe înserat două avioane cu foc de mitralieră, dar de sus, din nori, două Messerschmitt-uri le pun pe fugă. Cantonăm iar în câmp, între pomi. Urmează joc de reflectoare. Ajung la *Punctul de comandă înaintat* Pinul. Vorbesc cu domnul colonel Teodorini, comandantul Diviziei 8 Cavalerie. Ce drum! **23 august 1943.** Continuăm cu scurgerea spre front. Ajungem la Abrov, reşedinţa de vară a lui Stalin, cu un iaz mare în vârful munţilor, cu vii, fabrică de şampanie şi depozit cu milioane de sticle cu şampanie. Pe ele! Oamenii s-au reobişnuit cu focul. Mâine intrăm în dispozitiv. Sunt veterani. Au doi ani în linia întâi. **24 august 1943.** Recunoaştere cu colonelul Petrescu în Sectorul Regimentului 10 Roşiori locotenent-colonel Părtăşescu şi vorbesc cu Gheorghe Paşa. Luăm masa sub foc, la Didi Părtăşescu. Plecăm, fugăriţi fiind de focul ruşilor de pe Misschaka. **25 august 1943.** La Divizia de Cavalerie în contact cu schimbarea de pe poziţie. Seara bumbăceală, dar Ivan nu mişcă. **26 august 1943.** Plec cu Grig la Abran, la căpitanul Rzess. Iau masa la 9 Roşiori, sus, din poziţie. Bombonel Kociu şi Pârvu, Nicolaescu şi, mai ales, mă revăd cu dragul meu doctoraş Vintilică.

„Am fost foarte fericit şi setos de a vedea pe nemăsurat de optimistul şi deosebit de întreprinzătorul Ionică

hatmanul, pe care l-am dorit mult de tot în cei şase ani de când am plecat din acelaşi regiment, unde am fost ostaşi credincioşi şi muncitori pentru ţară. Medic căpitan doctor ss. Indescifrabil"

27 august 1943. Deplasări continui în vederea unei bune aşezări. Mă iau puţin de guler cu domnul colonel Teodorini. Nu-mi place şeful, s-a vândut prea mult cobrei gri, umblând după agăţături. **28 august 1943.** Instalat plaja Ozereika, în rezerva ei. Luăm parte la primul exerciţiu. Mă instalez la un colhoz; provizoriu – cred – şi aici. **29 august 1943.** La ora şapte mă ia din pat Marcel Ionian, că i-a venit timpul să plece spre Taman. Era singurul prieten, de douăzeci şi şapte de ani cunoscut şi răscunoscut. Tot aşa a rămas, doar că şi-a adăugat o soţie scumpă şi un copilaş drag; încolo acelaşi Marcel din Liceul Militar de la Chişinău.

„Colhozul Ozereika. Plaja de Vest, Novorossisk. Măi, Hatmane, dacă acum douăzeci şi cinci de ani, la şcoala "Vasile Lupu", în războiul trecut, cercetaşi şi şcolari în aceeaşi bancă, cineva ar fi spus că ne vom reîntâlni şi ne vom schimba pe poziţie în Capul de Pod Cuban, l-am fi crezut nebun. Mai am o singură dorinţă acum: să te schimb şi eu pe tine, Hatmane, în Grecia sau în China, pe Valea Amurului.

Te autorizez, Ioane, să-mi semnezi orice fel de cereri pentru a fi şi eu înscris alături de voi, cercetaşii din 1916. Acum, fiindcă ora de îmbarcare se apropie şi-mi iau zborul peste mare, te las, şi să ne ajute Dumnezeu să ne vedem victorioşi pe acolo pe unde orice român curat doreşte. Ura! Ura! Ura! Căpitan Marcel Ionian, Bateria 143 Anticar, Oficiul Poştal 995";

30 august 1943. Plec să atac Misschaka; pe unde, se va şti ulterior. Ideea mi-a venit de dimineaţă. Deseară "o fac". Numai aşa învingem!

Hatmanu

Poate ultima semnătură: *Ionică*

30/31 august 1943. Revine liniştea, revine...

În ideea strângerii rândurilor, purcedem la legături de frăţie cu camarazi lângă care vom lupta spre a învinge sau a muri eroic. Primilor mei musafiri le zic 'Bun venit!"

„Îndoitul praznic în care am avut onoarea de a fi invitatul domnului căpitan Ioan Tobă Hatmanu, împreună cu dragi camarazi germani, îmi va fi întotdeauna una dintre cele mai plăcute aduceri aminte din grelele clipe ale războiului sfânt. Bravului căpitan Tobă Ioan, cele mai vii mulţumiri şi toate urările de bine. Conf. căpitan Aurel C. Ijacu, Batalionul 18 Vânători de Munte"

Nu sunt lacrimi, ci stropi de şampanie vărsată de bucuria frăţiei legate azi, pe Valea Ozereika. **31 august 1943.** Plec cu două escadroane pe poziţie. Am sub ordine pe Mişu Ştefănescu cu un escadron din Regimentul 9 Roşiori. Ruşii se agită. Vom vedea noi care este mai tare la urmă! Cu gândul la Dumnezeu, plec la izbândă sau moarte eroică. Ordinul numărul 32.412 din 30 august 1943, secret, mă întăreşte la comanda *Detaşamentului "Hatmanu"*, în sprijinul Diviziei.

"Hatmanul" Tobă, spaima partizanilor bolşevici

1 septembrie 1943. Generalul Ciurea şi colonelul Teodorini mă găsesc la ora şase dimineaţa coborând pe Valea Shirokaia. Artileria trage peste noi din ambele părţi. Zona muntoasă, împădurită, e plină de vii. Ceva specific regiunii: nu sunt muşte aproape deloc, în schimb sunt atât de multe viespi, câte muşte la noi! De asemeni sunt o mulţime de şerpi, dar mici. Seara, pe lângă zgomotul artileriei, *brandt*-urilor şi mitralierelor, se aud ţipetele maimuţelor fugite din Grădina zoologică Ozereika. După amiază, am fost la mare cu Frandeş. Recunoaştem litoralul în vederea ocupării. **2 septembrie 1943.** Îmi pleacă escadronul cu căpitanul Ştefănescu şi cu sublocotenentul Pantazi şi îmi vine o companie de la vânători de munte. Conflicte cu focuri. Aranjare în dispozitiv. Auzim de moartea regelui Bulgariei. Maimuţele au pătruns într-o magazie germană şi s-au luat la bătaie cu cutii de conserve. Ora douăzeci şi douăzeci şi două de minute. La masă cu locotenentul Constantin Zgardan, comandantul companiei a 3-a din Batalionul 20 Vânători de Munte. Camaraderie pentru lupta alături.

„Venind sub comanda domnului căpitan Ioan Tobă-Hatmanu, Escadronul 4 Vânători Călări, îi urez din partea companiei mele izbândă şi victorie asupra tuturor încercărilor grele prin care vom trece. Sub comanda domnului căpitan, compania mea va executa şi va fi în stare să facă faţă oricăror misiuni, indiferent cât de dificile vor fi. Deşi îl cunosc abia din seara aceasta pe domnul căpitan Ion Tobă-Hatmanu, totuşi, Domnia Sa mi-a infiltrat în suflet – şi aceasta sincer o spun – încrederea în menirea de cruciaţi ce-o avem în Răsăritul depărtat al Rusiei.

Domnule căpitan! Compania a 3-a din Batalionul 20 Vânători de Munte este gata şi aşteaptă cu încredere îndeplinirea misiunilor, care vor fi grele, dar care ne vor duce la victorie. Să trăiţi la mulţi ani! Locotenent C. E. Zgardan" **3 septembrie 1943.** „În cantonamentul hatmanului Ioan Tobă, de pe Valea Shirokaia: Prea mic şi tânăr mă simt nespus de măgulit de a scrie şi a arăta admiraţia mea faţă de domnul căpitan Tobă şi unitatea Domniei sale, din care aş avea atât de multe de învăţat. Cu regretul de a nu fi putut lucra împreună, sper să putem fi cât de curând – în calitate de comandant şi subaltern – mai aproape unul de celălalt, putând răscumpăra astfel prietenia ce mi-aţi arătat fără a mă cunoaşte cu adevărat. Pe curând, deci, domnule căpitan-hatman! Locotenent V. A., Escadronul 3 Aruncătoare Grele din Divizia 6 Cavalerie";

„Ocazional, am avut fericirea să cunosc pe căpitanul Ioan Tobă, *hatmanul*, comandantul Escadronului 4 Vânători Călări, care se găseşte în apropierea Companiei 8 de Aruncătoare Grele. Invitat fiind la un păhărel de lichior, o cafeluţă şi un vin, am petrecut cele mai delicioase clipe în noul sector al frontului de la *Capul de pod Cuban*, pe care l-am ocupat de curând. Cu gândul la lupta care ne va aduce victoria finală, doresc domnului căpitan Tobă-Hatmanu reîntoarcere glorioasă în ţară. Cu cele mai distinse sentimente camaradereşti, căpitan Al. G." **4 septembrie 1943.** Plec la Grupul 9 Vânători de Munte. Trecem în rezerva de grup cu misiunea de a forma echipe de şoc (asalt). Mi-au sosit trei grupe de la infanterie, cu voluntari. După-amiază plec la Divizie. Nu pot să mă fac înţeles decât de maiorul Carapancea. De general nu se

poate vorbi, fiindcă nu i s-a prezentat încă situaţia reală a frontului. **5 septembrie 1943.** Dimineaţa, la ora trei, ne punem în marş spre noul loc unde, de-abia ajunşi, fraţii ruşi ne salută cu paisprezece lovituri de tun anticar pe deasupra capului. Sufăr un grav accident la coapsă. Mă ocup cu organizarea postului de comandă pe o ploaie torenţială. **6 septembrie 1943.**

Sublocotenentul Ioan Tobă, 1925

Aduc de la Novorossisk un bazar întreg. Ruşii trag cu artileria grea de la revărsatul zilei până în noapte. Oraşul e numai ruină. Se găseşte tot ce vrei, dar ce să iei mai întâi, şi unde să duci? Şi-apoi, mâine mai ştii?! **7 septembrie 1943.** Plec cu comandanţii de pluton şi grupă la recunoaşterea poziţiei de contraatac şi a locurilor de unde urmează să executăm incursiunile. Pe observatorul colonelului german Brükner ne cade la picioare panorama Novorossiskului şi a întregului front. Facem fotografii sub focul inamicului cu domnul colonel Petrescu, comandantul Grupului 9 Vânători de Munte. **8 septembrie 1943.** Pe aceleaşi locuri, cu greu şi pe brânci, ne strecurăm în cele mai înaintate puncte, ascunşi pe după copaci şi stânci. Ne-au zărit porcii şi trag! O veselie de nedescris fiindcă trag prost, dar fricoşii – cei mai impresionabili! - folosesc gropile de obuz cu o repeziciune care mă uimeşte. Seara sunt invitat la masă la grup, unde aflu că sunt maior. Revenit în cantonamentul meu, deja ostaşii aflaseră şi sărbătoreau. **9 septembrie 1943.** Începe pregătirea grupelor de şoc (asalt). Găsesc un băiat din Tecuci şi unul din Mărăşeşti. Griguţă Pintilie cu oamenii sapă de zor la tranşee. Pe la ora cincisprezece inamicul ne încadrează cu proiectile brizante care se sparg în aer, dar prea sus. Încep şi artileriştii noştri; trag la nemurire. După două ore, tac toţi. Apoi continuă ai noştri cu mitralierele. Trebuie să ne facem cazemate ca să nu avem pierderi. Auzim la radio jocul nefast italian. **10 septembrie 1943.** Ora unu şi patruzeci de minute. Începe un bombardament groaznic. Mii de proiectile se încrucişează în aer şi exploziile lor ne ţin cu capul la pământ. Nu se aude şi mai ales nu se vede. Nu ştii de unde să te păzeşti. Concertul ţine până la ora două şi jumătate când Batalionul *Human* este atacat de o companie care este respinsă imediat. Acelaşi atac se produce şi la Batalionul *Vasilescu*; respins şi aici. La ora două şi patruzeci sunt chemat la grup; alarmă. La două şi patruzeci şi cinci de minute trec pe creastă şi trimit doi curieri să aducă o grupă de luptă, dar la treizeci de metri cade rănit mortal caporalul Stökl Grammcs-Francisk şi grav rănit sergentul Dăngulea, amândoi strigând: "Domnule maior, am căzut!"

Trimit alţii care îndeplinesc misiunea. Suntem atacaţi vertiginos până la ziuă. Ruşii debarcă în Golful Novorossisk, dar le sunt incendiate două vapoare şi unul scufundat. Avioanele engleze ne atacă în masă, ne mitraliază, bombardează. Nu mai pierd decât o vacă, pe care ne grăbim să o tăiem. E ora unsprezece şi duelul continuă încă; *Nebel*-ul îşi spune cuvântul cu glas urlător. Soseşte domnul colonel Petrescu de la conferinţa domnului general Ciurea cu... noi misiuni. Greu de tot, dar să nădăjduim că vom putea cu bine. Mă gândesc cât timp voi mai putea înşira aici jurnalul zilnic şi în ce fel mă voi isprăvi. Rămâne să ne batem voiniceşte până la urmă şi dacă va fi nevoie până la unul. Înainte!

11 septembrie 1943. Toată ziua şi toată noaptea am fost sub un baraj continuu. *Nebelwerver*-ul urlă şi curăţă tot pe unde trece. Ostaşii îi spun "măgarul", după răgetul lui înfiorător. Către seară, ruşii sunt topiţi; o mie cinci sute de morţi rămân pe teren şi aducem şase sute optzeci de prizonieri. Colonelul Anghel, de la Batalionul 20 Vânători de Munte, cade în cursa unor ruşi travestiţi în germani şi este grav rănit. Mulţi cad din Batalionul 20 Vânători de Munte. Am scăpat şi azi fără nici o pierdere. **12 septembrie 1943.** Aviaţia rusă, sperând în reuşita debarcării, ne bombardează şi mitraliază groaznic. Avioanele la noi sunt ca şi inexistente. Probabil că sovieticii presează şi la nord. Am scăpat şi azi fără morţi.

13 septembrie 1943. Se hotărăşte manevra în retragere şi părăsirea *Capului de pod Cuban*. Noaptea, la ora zece, ies din poziţie şi ajung pe Valea Ozereika, ocupând cu Bivel linia de repliere B. Generalul mă cheamă şi-mi dă misiunea. Mare nervozitate şi mişcare. Arde Abranul, dau şi eu foc colhozului Ozereika. Apar, în sfârşit, pe cer, două *Messerschmitt*-uri. **14 septembrie 1943.** Ocup poziţia Ozereika în pădure, pe creasta de Est a lacului supranatural Abran-See (Abran Dürso). Dau pe oameni muniţie mai multă şi-i îmbărbătez cu glumele mele obişnuite. **15 septembrie 1943.** Lupta în retragere a ajuns pe Valea Shirokaia. Ruşii aleargă mereu la încercuiri. Poziţia însă o am tare. La *Punctul de comandă* îmi sosesc observatorii artileriei, români şi germani, precum şi pionierii. **16 septembrie 1943.** Trec în inspecţia poziţiei la dreapta, în sectorul lui Sabin Frandeş. Totul arde. Se mineză şoselele, clădirile, pomii, tot. Pregătire şi încordare. **17 septembrie 1943.** În cursul nopţii, s-au retras şi elementele din faţă. Către ziuă apar ruşii. Dau ordin ca artileria să-şi execute tragerile de oprire. Cad şi de la ei mulţi, dar curg puhoi. Ne oprim o clipă. Germanii din stânga rup lupta în faţa satului Glibovka. Mă uit şi la lumina caselor ce ard văd cum ruşii pătrund în cimitirul cavaleriei unde patronează căpitanul Nică Tomida, cavalerist. Din ordin, crucile le-am scos şi ars. Nemţii au făcut şi mai mult, au trecut cu tractoarele peste morminte, nivelându-le.

În cursul zilei – acalmie. La ora douăzeci şi două, aud focuri în spate. Ruşii au pătruns prin sectorul vecin, atacând cu pistoalele mitralieră artileria antitanc a lui Stoian. Nu se vede nimic în pădure, doar urletele stridente ale maimuţelor, sărind din pom în pom. Toţi la arme, facem faţă spre foc. Trebuie opriţi, altfel nu mai putem să ne retragem având lacul în spate. Deschid focul cu cei zece oameni de la grupa de comandă. Au fugit, laşii! Jos, pe linie, ai mei trag la disperare. La ora douăzeci şi două şi patruzeci un curier, gâfâind, îmi raportează că luptătorii din aripa dreaptă nu mai au decât puţine cartuşe. Ordon pregătirea grenadelor şi baioneta. Se aud crănţănind baionetele în timp ce se prind de gura ţevilor. Trimit pe dreapta rezerva. Maiorul Birel mă anunţă de fuga germanilor şi că i s-a tăiat legătura telefonică. Le încerc pe ale mele. Merg! Băieţii sunt liniştiţi şi ascultă cu încredere. La ora doisprezece noaptea, primesc ordin de retragere. **18 septembrie 1943.** Ora

unu. Rup lupta şi las un pluton cu sublocotenentul Griguţă Pintilie pentru a crea impresia că suntem încă pe poziţie. La telefon, aparent calm, sublocotenentul îmi răspunde cu vorbe convenţionale că va ţine foc, dar cât? Îl invit la masă la ora două. Adică se va retrage şi el la ora două. Plec cu măsuri de siguranţă, trec şi îl iau şi pe Birel – speriat grozav –, dar văzându-mă, se linişteşte. Trecem prin flăcările din Abran. Case sar în aer, altele ard. La ora trei, ajungem pe versantul ocupat de Linia Sigfrid, când aud în spate glasul lui Pintilie. Au scăpat şi ei! La ora trei şi doisprezece minute, zboară în aer toată catacomba Abran şi pivniţele cu vinuri pe care, până mai ieri, germanii le păzeau cu mare străjnicie. A rupt şi şoseaua. Bine că au trecut ai mei! O mare clădire – cu cincizeci de vagoane de orz, grâu, ovăz – arde ca la focurile bengale. E frumos spectacolul, dar groaznic totodată! Coborâm, apoi urcăm prăpăstios. Totul pe flancuri e minat. Probabil că ruşii s-au oprit. Către orele doisprezece ajung pe Valea Ssukko. Trec pe lângă punctul de comandă al Diviziei. Vorbesc cu generalul. Toţi cei din Statul Major mă întreabă cum a fost. „Aşa cum a fost!" le răspund. Atât. ...După-amiază, ocup poziţie pe Ssukko, versantul vestic. Comand *Detaşamentul "Hatmanu"* – Compania de vânători *Bour*, Compania *căpitan Norică*, Bateria antitanc *căpitan Stoian*, patru *brandt*-uri de 120. Aduc muniţie multă. Noaptea – linişte. Arunc în aer cazematele de la plajă şi retrag plutonul de pe Peninsula Utrisch. Ce frumuseţe! Aprindem satele Ssukko şi Shel. **19 septembrie 1943.** Vin la mine toţi observatorii de artilerie. Dau la fiecare om câte un litru de vin şi câte două sute de grame de şnaps, ca după un ceas să aud chiuind toată linia. Vine şi maiorul Schneider D.V.K. 129. ...Divizia mă sună mereu, din zece în zece minute, ca să ştie ce este. Fac reglaje cu artileria grea. Proiectilele cad ca ploaia pe plajă, apoi pe peninsulă şi pe Valea Tureţkaia. Câteva nimeresc într-un cimitir al Diviziei 19 şi morţii sar din morminte, scoşi de fraţii lor. La căderea nopţii, văd lumini pe Peninsula Utrisch. Tragem cu artileria, cerul se luminează şi marea dă într-un clocot de nedescris. Toată noaptea nu dorm. **20 septembrie 1943.** De dimineaţă ne iau în primire avioanele *Rata* şi cele americane de bombardament. Aprinde postul Anapa din spatele meu. Apoi tragem, tragem, tragem! Douăsprezece tancuri au ajuns în Valea Ssukko, încearcă pe la mine, dar nu merge, se opresc; azi am mult foc şi e imposibil să pătrundă, oricâţi ar fi. Recurg la trucuri, ne trimit câini cercetaşi, pe care îi împuşcăm ca la antrenament, fără ezitare; unii scapă, fugind schelălăind. La ora douăzeci, primesc ordin să rupem lupta. Totul merge ceasornic. Apoi, prin Varvarovka; Supsek, Parlovka rămân în stânga spre Anapa, punct obligat. Ghinion, apare luna! Avioanele inamice vin cu duiumul. Cerul este al lor. Trecem prin Anapa, nu o mai scriu, mi-a rămas şi-mi va rămâne în minte cât voi trăi. Grozăvie! Ruşii încearcă să debarce. O noapte cu sudoare. Ce noroc că în zorii zilei văd că am un singur rănit uşor. Nu credeam. Ziua ne apucă lângă Vitiajevskaia, unde ne oprim să mâncăm struguri. Minunaţi! A trecut şi noaptea asta, cu opt culcări în gradul de maior la comandă sovietică! Bombardament continuu, imprecis.

21 septembrie 1943. În Vitiajevskaia ne bumbăceşte aviaţia; morţi, răniţi, foc. Mă întâlnesc cu generalul Cialâk – comandantul Corpului de Cavalerie – şi cu locotenentul colonel D. Sorescu, care-i spune generalului: "Iată un cavaler al Ordinului *Mihai Viteazul*!" Eu zâmbesc şi-i spun că încă nu l-am primit, dar că nu a trecut timpul. Seara, la ora optsprezece, plec mai departe, spre Taman, şi ajungem bombardaţi mereu la Bogdanovskaia, unde dau de Escadroanele 9 şi 13 Vânători Călări. Mă întâlnesc cu Anton Ionescu şi cu Donici. Toni mă invită la el, să iau masa. E cuplat cu o rusoaică din Novorossisk, care îşi bate joc de el. Toni, tot aşa a rămas! La ora trei, din avioanele care au venit peste noi unul cade. Pilotul nu e încheiat nici la bocanci. Celălalt fuge, dar l-am împuşcat. Seara plec mai departe, călcând prin nisip până la genunchi în limbul dintre mare şi lac. Pe litoral dau de Titus Mureşanu; o bombă ne culcă pe toţi, dar s-a ars, n-a nimerit-o fraierul! A căzut la o sută de metri mai încolo, altminteri ne ciupea urât de tot. O maşină de Cruce Roşie iese puţin din drum; suficient să sară în aer. A călcat pe o mină, noroc că era mică! Totuşi, suficient de periculoasă ca să facă praf maşina şi să lase un rănit. Calea ne-o luminează ruşii cu rachete cu paraşută. Cum apar, ne ascundem şi tragem în ele. Am scăpat şi de data asta! Ajungem la Vasilevka. **23 septembrie 1943.** Plecăm mai departe, spre Krasnîi Partizan, unde stăm pe câmp, în găuri, ca şobolanii. La ora doisprezece – ordin scurt: "La Taman". Ajungem la ora trei. Iar la cinci şi jumătate, cu bacul, ne punem la drum pe apă. Pe la ora nouăsprezece şi jumătate, când debarcăm în Kerci, toţi sunte veseli, acum pot respira uşuraţi. Iar Crimeea ne este mai dragă ca niciodată, parcă am fi acasă! Mănânc bine şi dorm la Crucea Roşie. Mă trezeşte un bombardament de trei minute; două sute de morţi şi răniţi, cincizeci de cai şi cincisprezece case în foc – o bagatelă! **24 septembrie 1943.** Plec spre Sud, la Stanâi Karantin, în ruine. Aici au rezistat partizanii timp de trei luni. Nu mi-au sosit bacurile cu furgoanele mele şi marea e grozav de agitată; valurile sunt cât casa. Mi se strânge inima la gândul că îmi pot pierde majorul şi trenul de luptă. Se aude că plecăm iar în luptă, prin Pericop, Melitopol, spre Harkov, adică în direcţia asta. Scriu acasă. Trimit curier să-mi aducă poşta pe care nu am mai primit-o de două săptămâni. Ne mişcăm zilele astea spre Nord, în regiunea Genirsk, Melitopol, pe litoralul Mării de Azov. Avioanele ruseşti ne bombardează ceas de ceas, noi tragem la nemurire. Am primit scrisori de la Traian Dumitrescu, Marcel Ionian şi Lützow, de la Berlin. **25 septembrie 1943.** Ne deplasăm toţi, în maşini, spre Bogdanovka. Ajungem şi iau contact cu Simferopolul. **26 septembrie 1943.** Mă duc la teatru, la *Soldatenheim*, Clubul militarilor, unde ne descreţim fruntea. Repaus şi aranjare pentru marş. **27 septembrie 1943.** Primesc ordin că sunt mutat la Grupul 58 Cercetare, cu Georgică Niculescu. ...Însă trec mai întâi prin concediu. **28 septembrie 1943.** Repaus în Bogdanovka şi în Simferopol. Piaţa s-a scumpit enorm. Metalele preţioase bat recordul. Se agită ruşii, simţind că vom părăsi Crimeea. Aud de un complot urzit la Bucureşti. Asta mă îngrozeşte mai mult ca orice. **29 septembrie 1943.** Ruşii bombardează Djankoi, pe unde urmează să trecem mâine. Escadronul e gata de marş. **30 septembrie 1943.** Plecăm. În maşină merge şi Petrică Boiangiu. Două puteri hotărâte se întâlnesc pentru a se contopi în slujba ţării şi a viitorului ei. Dormim în Bjuk-Orlov. Radio Rima, Sabina.

1 octombrie 1943. Plecăm, trecem prin Djankoi, dar mă duc mai departe încă zece kilometri, ieşind de pe comunicaţie; aceasta fiind bombardată în fiecare noapte.

„Nu sunt fatalist, dar cred în destinul ce purcede de la Dumnezeu, care predestinează spre bine voinţele omeneşti. În felul acesta, pe linia destinului Românismului – puternic afirmat în trăirea eroică a frontului – l-am întâlnit pe Hatmanu! Nu l-am căutat şi nici nu m-a căutat. Ne-am

Continuare în pag. 26

Translator operativ pe frontul de vest

de colonel Nicolae Cvaci

În seara zilei de 6 martie a anului 1945, după un scurt concediu medical petrecut în ţară, m-am înapoiat la regimentul meu pe front, pe care l-am găsit pe valea pârâului Slatina, în raionul localităţii Lescovec. Regimentul se afla în dispozitiv, în eşalonul întâi al diviziei. La comanda regimentului se afla locotenentul-colonel Vladimir Popovici, mi se pare al şaselea comandant de la data începerii acţiunilor de luptă dincolo de hotarele ţării. Sub comanda locotenentului-colonel Vladimir Popovici, regimentul a dus lupte grele pe valea Slatinei , participând la deschiderea acestei văi prin cucerirea succesivă a localităţilor Krivan, Pstruşa, Viglaş, Zvol-Stalina, Lescovec. Am aflat că în satul Viglaş, regimentul a intrat printr-un atac prin surprindere, executat pe timpul nopţii şi că printre primii ostaşi ai regimentului care au pătruns în sat a fost comandantul de regiment şi locotenentul Barnea Napoleon, care m-a înlocuit pe mine la biroul de operaţii al regimentului. Imediat după prezentare, comandantul mi-a ordonat să-l înlocuiesc pe căpitanul Petri Pavel la comanda „liniei de luptă". Am rămas oarecum nedumerit şi am întrebat ce este aceea „linie de luptă", deoarece era un termen pe care eu nu-l cunoşteam.

– Ai să afli şi dumneata ce este aceea „linie de luptă", mi-a răspuns comandantul. Batalion – nu e companie nu e căci mai are şi nişte mitraliere, nişte brandt-uri, nişte tunuri... Pluton tot nu e, atunci cum să-i zicem? I-am zis „linie de luptă" şi mai mare peste ea e căpitanul Petri Pavel care stă săracul neschimbat acolo de nu ştiu câtă vreme. Du-te şi mai schimbă-l şi dumneata!"

Din ofiţerii regimentului pe care i-am lăsat acum 18 zile, când am plecat în concediu, n-a mai rămas decât locotenentul Barnea Napoleon. Toţi ceilalţi – fie că au fost răniţi şi evacuaţi, fie că au rămas definitiv sub glie acolo, în îndepărtata vale a Slatinei. În locul lor au venit cu detaşamentele de marş câţiva ofiţeri de rezervă noi, pe care eu nu-i cunoşteam. Am aflat cu multă mâhnire de moartea bunului meu prieten locotenentul de rezervă Ionescu Ion – zis „Gaz", a căpitanului Stoicescu Ştefan, a locotenentului de rezervă Solomon Ion şi a tânărului sublocotenent, aproape copil, încă, abia ieşit din şcoală – Septimiu Stâncel. Dumnezeu să-i aibă în pază!

Am mai aflat că regimentul, pe lângă acea „linie de luptă", mai avea şi compania de aruncătoare de 120 m/m şi două tunuri anticar pe care însă le dăduse ca întărire Regimentului 11 Dorobanţi, din stânga noastră. M-am prezentat la punctul de comandă al „liniei de luptă", dar n-am avut norocul nici să-mi număr bine oamenii – erau în total numai vreo 50 – când ni s-a comunicat că regimentul se regrupează în rezerva diviziei unde-şi vor completa efectivele iar eu să mă pregătesc pentru a pleca la divizie, fiind detaşat acolo pentru câteva zile. În noaptea de 7 spre 8 martie, „linia noastră de luptă" a fost înlocuită de o companie din Regimentul 11 Dorobanţi şi s-a regrupat în raionul ordonat, iar eu m-am îndreptat spre punctul de comandă al diviziei care se afla în Zvol-Slatina. Aici am aflat că-l voi înlocui timp de 18-20 zile pe translatorul diviziei, locotenentul de rezervă Piescu, căruia i s-a aprobat să plece în concediu. Cunoşteam bine limba rusă, dar nu cunoşteam deloc terminologia militară sovietică şi apoi, nici retroversiunile în scris nu le puteam face cum trebuie deoarece nu învăţasem nicăieri nici gramatica, nici scrierea corectă a limbii ruse. Am raportat aceasta şefului de stat-major: ...„Descurcă-te cum ştii, căci altă soluţie nu avem. Nu mai e nimeni care să cunoască limba rusă". Drept încurajare, chiar în prima noapte m-am pomenit chemat la ofiţerul direcţional al Corpului 51 Armată Sovietic, sub ordinele căruia se afla atunci divizia noastră, locotenentul-colonel din trupele de tancuri Klimov, care mi-a dat nişte hârtii bătute la maşină şi mi-a spus: „Citeşte!" Am citit şi mi-am dat seama că este un extras dintr-un ordin de luptă al corpului de armată, adresat diviziei. M-a întrebat dacă mi-e clar, apoi m-a pus să-l citesc a doua oară şi să-i spun dacă am vreo nelămurire. Când i-am spus că totul îmi este clar, mi-a spus:

- Acum ia-l, îl traduci imediat în scris, cuvânt cu cuvânt, şi traducerea o prezinţi de îndată comandantului de divizie. Dar bagă de seamă! Dacă ai să-l traduci greşit – vei răspunde cu capul! Dacă divizia nu va porni la atac la ora care este ordonată, sau pe o altă direcţie, sau nu va realiza vreo măsură care se ordonă aici şi se va constata că e din cauza traducerii greşite, vei fi trimis în faţa plutonului de execuţie! Dintr-un cuvânt greşit înţeles se poate compromite ofensiva corpului de armată şi chiar operaţia armatei. Aşa că bagă de seamă!

Un fior rece trecu prin mine, dar ce eram să fac? Am luat ordinul, m-am aşezat la masa care mi-a indicat-o, am scos carnetul meu de companie şi am început să-l traduc. Era ordinul Corpului 51 Armată prin care i se ordona diviziei să cucerească în ziua de 9 martie – partea de nord-est a oraşului Zvolen. Traduceam în faţa locotenentului-colonel Klimov şi în timpul traducerii i-am spus că nu toate cuvintele, toate denumirile sau toţi termenii militari se pot traduce textual, cuvânt cu cuvânt în limba română, că pot apare unele deosebiri fără însă a modifica sensul şi conţinutul. La aceasta dânsul mi-a ordonat să traduc textual, cuvânt cu cuvânt şi dacă nu va fi clar comandantului, atunci îi va explica el. Aşa am şi făcut. De aceea, în toate ordinele care le-am tradus – cel de faţă şi următoarele – am scris în loc de „Corpul... armată" -„Corpul... puşcaşi"; în loc de „misiune imediată", am scris „misiune apropiată"; în loc de „misiune următoare" scriam „misiune ulterioară" sau „îndepărtată" şi altele de acest fel pe care acum, după 30 de ani, le-am regăsit în extrasele publicate în cartea colonelului Mândru Costachi, „Zi şi noapte", şi a căror „paternitate" am recunoscut-o zâmbind. Dar cu totul alte emoţii aveam atunci când le scriam şi când ştiam că pentru vreo neatenţie sau vreo greşeală comisă, voi putea fi trimis în faţa plutonului de execuţie. Când s-a înapoiat din concediu locotenentul Piescu, comandantul diviziei nu mi-a aprobat să mă reîntorc la unitate. A ordonat ca locotenentul Piescu să stea în permanenţă pe lângă ofiţerii de legătură sovietici ai frontului – maiorul Mihailov Alexandru şi locotenentul-major Pletus Trofim – şi să se ocupe de problemele „generale", iar eu să rămân în permanenţă pe lângă biroul de operaţii al diviziei şi să mă ocup numai de problemele „operative". Astfel, traduceam

Colonelul Nicolae Grigore Cvaci, autorul acestor mai mult decât interesante memorii de război, s-a născut la 13 noiembrie 1917 la Chişinău, fiind al doilea copil într-o modestă familie de funcţionari de poştă. În 1936, absolvă Liceul Militar „Regele Ferdinand I" din oraşul natal. Între anii 1936-1937 frecventează cursurile Şcolii Pregătitoare de Ofiţeri (SPO) situată pe Dealul Spirii în Bucureşti, obţinând astfel dreptul să-şi desăvârşească profesia armelor în cadrul Şcolii de Ofiţeri de Infanterie „Principele Carol" din Sibiu, vreme de doi ani. În 1939, după absolvirea şcolii de ofiţeri, este repartizat la Regimentul 7 Vânători de Munte din Sinaia. În anul 1940, este mutat la Regimentul 24 Infanterie din Tecuci. Cu acest regiment va lupta pe ambele fronturi până la Odessa şi Iasska pe frontul din Est, iar pe frontul din Vest, până la graniţa dintre Moravia şi Slovacia, adunând astfel 3 ani şi 10 luni de front la comanda unor subunităţi, ziua de 9 mai 1945 găsindu-l ofiţer cu operaţiile în Regimentul 24 Infanterie. La 15 august 1947 este trecut în rezervă, iar în iunie 1948 este rechemat în rândul cadrelor active ale armatei. În 1949 este admis să urmeze cursurile Academiei militare, iar după absolvirea acesteia a fost oprit în cadrul colectivului de cadre didactice. Nu a fost membru al Partidului Comunist Român. Rând pe rând a ocupat diferite funcţii începând cu cea de lector, locţiitor al şefului secţiei de cercetări ştiinţifice, până la cea de şef al catedrei de tactică operativă. A fost decorat, de-a lungul carierei sale, cu numeroase ordine şi medalii. Cele mai dragi i-au fost „Ordinul Steaua R.S.R" clasa a-IV-a (1954) şi Medalia guvernului cehoslovac „DUKLA" (1959). A fost căsătorit cu Anastasia Socoleanu (Socolov), cu care a avut doi fii: Octavian (n.1941 la Tecuci) şi Remus (n.1947 la Lugoj). În iulie 1972 a fost trecut în rezervă cu gradul de colonel, iar la 15 august 1983, la câteva luni în urma soţiei sale, a trecut în nefiinţă.

toate ordinele şi dispoziţiunile primite, îl însoţeam pe comandantul diviziei ori de câte ori era chemat la corpul de armată sau la comandamentul grupului de armate şi mă aflam în permanenţă lângă comandant când acesta era la punctul de comandă înaintat al diviziei. În restul timpului lucram ca ajutor la biroul de operaţii unde, fiind cel mai tânăr în grad şi vârstă, luasem în „antrepriză" serviciul operativ pe timp de noapte. Aceasta şi pentru motivul că marea majoritate a ordinelor de luptă şi a tuturor dispoziţiunilor de luptă, veneau de regulă pe timpul nopţii. Aici la biroul 3 al diviziei, am început eu ucenicia serviciului de stat major şi pot afirma cu toată certitudinea că foarte multe lucruri din cele pe care mai târziu, timp de 21 ani, le-am predat ofiţerilor elevi din academie, au fost învăţate de mine pe front, la biroul de operaţii al diviziei, sub îndrumarea nemijlocită a distinşilor mei „profesori", maiorul Mândru Costachi, căpitanul Păuna Nicolae şi căpitanul Florin Dimitriu, cărora le păstrez o adâncă recunoştinţă şi o foarte plăcută amintire.

Astfel, mi-a fost dat să trăiesc emoţiile traducerilor operative până la terminarea războiului. Şi pentru că tot e vorba de amintiri, nu pot să nu povestesc mai jos de o întâmplare care mi-a rămas foarte viu întipărită în memorie şi pe care o consider extrem de grăitoare şi caracteristică pentru acele vremuri.

În ziua de 14 martie, am aflat că seara, la orele 20.00, va avea loc la punctul de comandă al diviziei – în localitatea Zvol-Slatina – o adunare a comandanţilor de mari unităţi, convocată de comandantul Grupului de armată – generalul-locotenent Filip I. Jmacenko. Am primit ordin să-l însoţesc pe comandant la această convocare. În localul şcolii din centrul localităţii s-a pregătit în grabă o sală de clasă: s-au scos băncile şi s-au pus, cap la cap, două mese mari şi vreo douăzeci de scaune în jurul mesei, precum şi două stative mari pentru hărţi. La ora fixată s-au adunat la acea şcoală comandanţii corpurilor de armată şi de divizii, sovietici şi români, care acţionau în cadrul grupării principale a grupului de armate. Erau de faţă: generalul-maior Rumeanţev, comandantul Corpului 51 armată sovietic; generalul-maior Kozîri, comandantul unui alt corp de armată sovietic; generalul de divizie Gheorghiu R. Gheorghe, comandantul Corpului 6 armată român; comandanţii câtorva divizii sovietice şi ai diviziilor 3, 6, 18, 21 de infanterie şi 1 de cavalerie române. Generalul locotenent Jmacenko a venit însoţit de generalul-maior Kulic, membrul consiliului militar al Armatei a 40-a sovietice şi încă de un general – comandantul artileriei armatei. Comandantul grupului de armate împreună cu generalul-maior Kulic s-au aşezat în capul mesei apoi urmară în ordine, conform bileţelelor scrise şi aşezate dinainte de către un ofiţer din statul major al Armatei a 40-a, începând de la dreapta spre stânga, comandantul artileriei armatei, comandanţii corpurilor de armată, apoi comandanţii diviziilor sovietice şi a celor române. Generalul de brigadă Antonescu Petre, comandantul Diviziei 21 infanterie, era ultimul, astfel că locul lui era chiar în stânga generalului comandant, pe latura lungă a mesei. Eu m-am aşezat înapoia comandantului meu, pentru a-i traduce cele ce se vor spune. Generalul-locotenent Jmacenko a întrebat unde este translatorul român? Eu, fiind singurul, m-am ridicat în picioare. Mi-a făcut semn să mă aşez imediat în stânga lui, aşa că m-am trezit în capul mesei, la această convocare a comandanţilor de mari unităţi. Şi şedinţa începu. Generalul Jmacenko mi-a ordonat să traduc cu glas tare, pentru toţi. Întâi a raportat situaţia comandantului Corpului 50 armată. Nici nu apucă să termine de raportat concluziile sale asupra inamicului din faţa corpului, când generalul Jmacenko îl întrerupse:

- Minciună! – răcni el. Spune-mi te rog, cunoşti ce prevede directiva frontului?

- Cunosc – îi răspunse comandantul corpului.

- Când trebuia să ajungi la Hron?

- La 12 martie, tovarăşe general-comandant!

- Ai ajuns acolo la data fixată?

- Nu, tovarăşe general-comandant!

- Atunci... Şi comandantul grupului de armate se năpusti asupra lui cu o avalanşă de expresii aşa de tari, încât eu am amuţit şi n-am mai tradus nici un cuvânt.

Urmă apoi comandantul Corpului 51 armată pe care de asemenea l-a întrerupt

[1]Nu-mi amintesc exact numărul cotei
[2]Aşa! E bine!

cu ... „Dublă minciună! Şi apoi urmă o avalanşă şi mai groaznică de cuvinte şi de expresii specific ruseşti, pe care de asemenea n-am îndrăznit să le traduc. Aşa s-a întâmplat şi cu cel de al treilea comandant de corp de armată, iar eu aşteptam cu groază să văd ce se va întâmpla cu comandantul Corpului 6 armată român, care venea acum la rând. Generalul de divizie Gheorghiu s-a ridicat în picioare şi a început să raporteze şi el situaţia.

- Spuneţi-mi, domnule general, îl întrerupse comandantul grupului de armate, de ce-aţi fugit de pe înălţimea cu cota x[1]?

Generalul Gheorghiu se gândi o clipă, apoi raportă cum că cota a fost recucerită a doua zi. Drept răspuns, generalul Jmacenko îi adresă de asemenea o serie de expresii atât de tari, încât am simţit că ceva rece mi se scurge pe şira spinării şi parcă mi s-au luat ambele picioare. M-am oprit, am tuşit de vreo două ori apoi am spus şi eu cum mi-a venit atunci în minte:

- Domnul general-comandant este... foarte supărat pe dumneavoastră... nemaipomenit de supărat că aţi pierdut înălţimea cu cota... (cea despre care era vorba).

Generalul Jmacenko a simţit că eu am „muiat-o", s-a întors brusc spre mine şi amenințându-mă cu degetul, strigă la mine:

- Tu să traduci exact aşa cum spun eu! Ai înţeles? Textual cum spun eu! Eu răspund pentru asta, nu tu, ai înţeles?

Eu am înlemnit. Mi se făcuse negru în faţa ochilor, am sărit de pe scaun în poziţia de drepţi şi am răspuns:

- Am înţeles, domnule general-comandant!

Apoi, mi-am dres glasul, mi-am şters cu batista sudoarea de pe frunte, mi-am luat inima în dinţi şi din tot sufletul am reprodus exact cuvintele şi expresiile generalului Jmacenko. Generalul Gheorghiu lăsă capul în jos, scrâşni din dinţi şi scăpă din mână creionul pe masă. Urmară câteva clipe de tăcere, după care generalul Jmacenko se uită satisfăcut spre mine şi-mi spuse:

- *Tac! Haraşó! T*[2]

Apoi urmă „săpuneala" celorlalţi comandanţi de mari unităţi, sovietici şi români, la care eu traduceam de-acum fără ezitare, cuvânt cu cuvânt, exact aşa cum se exprima generalul-comandant şi păstram chiar intonaţia acestuia. Dar furtuna se apropia şi de comandantul meu de divizie şi eu mă simţeam aşa de „bine" că-mi venea să sar pe geam ca să nu mai asist la cele ce vor urma. Şi generalul Antonescu Petre nu-şi mai găsea loc pe scaun, dar aştepta cu resemnare cele ce trebuiau să urmeze. Şi iată că a venit şi rândul lui. Se scoală în picioare, dar generalul Jmacenko îi făcu semn să stea jos şi începu:

- Tovarăşi generali şi domnilor generali! Dintre toate marile unităţi care acţionează pe această direcţie, o singură mare unitate merge aşa cum trebuie. Este divizia domnului general Antonescu! Am urmărit personal acţiunile ei şi pot să vă spun că am rămas pe deplin satisfăcut! Divizia 21 infanterie a mers tot timpul pe direcţia principală, a luat în piept toate localităţile – organizate de inamic pentru apărare, – a suferit pierderi foarte mari, totuşi a mers şi a mers mai bine decât toţi. Eu vă mulţumesc – domnule general – pentru felul cum a acţionat până în prezent divizia dumneavoastră!

Generalul Antonescu stătea în picioare, iar harta îi tremura în mână de emoţie. Ultimele cuvinte ale generalului-locotenent Jmacenko eu le-am tradus de asemenea cu glasul tremurând. Apoi, generalul-locotenent Jmacenko spuse:

- Domnule general, vă rog să raportaţi greutăţile mai mari pe care le întâmpinaţi în acţiunile dumneavoastră de luptă.

Comandantul diviziei raportă:

- Domnule general-comandant, cea mai mare greutate pe care o întâmpinăm este ritmul complet nesatisfăcător al completării efectivelor. Divizia luptă cu efective reduse, sub cea mai inadmisibilă limită. În prezent nu avem nici 300 de baionete în linia întâi! Şi este pentru a treia oară când am revizuit şi am redus până la limită efectivele formaţiunilor noastre de servicii.

- Cunosc această situaţie, spuse generalul Jmacenko, şi am raportat-o chiar azi dimineaţă comandantului trupelor frontului. Vă rog să mai raportaţi şi ce alte greutăţi mai aveţi.

Generalul Antonescu tăcu, se uită la generalul comandant şi parcă nu îndrăznea să înceapă.

- Spuneţi, domnule general, spuneţi! – îl încurajă generalul Jmacenko – căci altfel am s-o spun eu. Dar vreau s-o audă toţi din gura dumneavoastră!

Generalul Antonescu îşi luă inima în dinţi şi raportă:

- A doua greutate – domnule general-comandant – este şi aceea că divizia mea a mers aproape tot timpul cu ambele flancuri descoperite. Ambii vecini rămân mereu în urmă.

- Aţi auzit?! – strigă generalul-comandant lovind puternic cu pumnul în masă. Divizia românească merge cu ambele flancuri descoperite! Divizia românească merge pe direcţia principală, ia rând pe rând toate localităţile, iar vecinii ei merg peste câmp şi rămân mereu în urmă! Cine sunt vecinii Diviziei 21?

Săriră în picioare un general, comandantul Diviziei 42 de gardă şi un colonel, comandantul Diviziei 232 infanterie sovietice.

- După ce se va termina convocarea, rămâneţi amândoi pe loc! – le ordonă generalul Jmacenko.

Comandantul grupului de armate dădu ordinul de luptă verbal pentru acţiunile care urmau să se execute a doua zi. După aceea, comandantul artileriei armatei a expus planul „ofensivei de artilerie", a precizat întăririle, structura pregătirii de artilerie, modul de executare a sprijinului, graficul orar al focului şi toate detaliile de execuţie. La sfârşit, generalul-locotenent Jmacenko pronunţă amenințător:

- Şi să-mi poftească cineva să nu-şi îndeplinească mâine misiunea de luptă!

Toţi participanţii la convocare au părăsit sala. Eu am ieşit ultimul şi am tras după mine uşa. În sală au rămas generalul-locotenent Jmacenko, generalul-maior Kulic şi vecinii Diviziei 21 infanterie. Mi-am şters transpiraţiile de pe faţă şi am tras prima concluzie: Nici pe câmpul de luptă în faţa inamicului n-am trecut prin atâtea spaime prin câte am trecut stând pe scaun traducând – tremurând – şi viceversa. Până atunci, credeam că m-am învârtit şi eu de un loc mai călduţ! Călduţ, pe dracu!

*

În seara aceleiaşi zile, ofiţerul de legătură al Frontului 2 ucrainean, maiorul Mihailov Alexandru, m-a întrebat cum a fost la convocare. I-am povestit cele întâmplate, iar povestirea mea era însoţită de cuvenitele nedumeriri referitoare la conţinutul şi procedeele folosite la astfel de convocări, la un nivel atât de înalt şi la care eu nu am participat niciodată.

- Mă mir, îmi răspunse maiorul Mihailov, Jmacenko este un om blajin şi foarte cumsecade, nu ştiu de ce-a fost astăzi atât de vehement şi de impetuos! A! – exclamă el imediat – ştiu! Au fost convocaţi toţi comandanţii de armate la Malinovski şi acolo li s-a tras o săpuneală mai zdravănă ca aceea pe care a făcut-o el!

Acesta a fost adevărul. Apoi maiorul Mihailov a mai ţinut să-mi precizeze o caracteristică:

- Dragă camarade, trebuie să ştii că războiul este continuarea politicii cu mijloace violente şi pentru a duce acţiuni violente, trebuie să ai oameni pregătiţi să fie violenţi. La voi nu-i tot aşa? Tu n-ai constatat că oamenii fini, manieraţi, delicaţi, sunt plăcuţi doar în timp de pace? În război nu fac nici o ispravă!

Am fost întru totul de acord cu maiorul Mihailov şi-mi menţin şi astăzi aceeaşi părere. Asta e Armata! Şi aşa va fi întotdeauna.

În căutarea tresei de aur

de Dan Gîju

Povestea a început cu adevărat pe 4 octombrie 2009, când în sălile de curs ale Colegiului de Management al Resurselor Apărării, Educaţional şi al Achiziţiilor, din Universitatea Naţională de Apărare „Carol I", pe scurt – CMRAEA, ne-am regăsit vreo 20 de locotenenţi-colonei (grade similare) din toată armata română inclusiv un reprezentant al Moldovei, acesta din urmă adaptat repede la situaţia din teren, mai exact devenit interoperabil de la prima oră când, stupoare!, am constatat cu toţii că deşi vorbim limbi diferite ne înţelegem perfect. (Sigur, glumiţa este veche, dar tocmai de aceea n-am putut-o rata, n.m., D.G.)

Selecţia avusese loc încă din vară, mai exact în miezul verii, chestie tipică pentru „strategii" de la DMRU care, bineînţeles, în mod intenţionat, de vreo câteva ediţii încoace vor musai ca să strice concediul cât mai multora dintre prezumtivii voluntari, dar asta nu mai are a face acum. Cert e că a fost ca în filmele americane sau mai bine-zis ca la unul din campionatele europene de fotbal, unii prezentându-se la „concurs" direct de pe plajele de la Paralia Katerini (Grecia), alţii din creierii munţilor Carpaţi şi, ce a fost cel mai palpitant, după ce că numărul *catindaţilor*, cum se întâmplă uneori, era destul de bine calibrat cu locurile puse în joc – asta ca dascălii să nu rămână în pană de normă didactică, gândeam eu atunci, suspicios –, din pricina unui artilerist terestru cam crizat (cam prea terestru şi prea crizat), avansat peste noapte în postul de supraveghetor-şef la grupa noastră, era să rămânem şi mai subţiri, cel puţin cu un membru prins în flagrant delict de... copiere la limba lui Shakespeare. Ca unul care cunosc realitatea din interior, acum pot să spun că a fost ca-n tren, întrucât „nefericitul" pe care i se pusese pata artileristului, trezindu-se hodoronc-tronc lătrând mai mult decât disproporţionat cu situaţia reală din câmpul tactic, ca un bădăran din alte timpuri, avea să se dovedească un camarad admirabil şi, culmea, mai conştiincios, poate, decât tot restul grupei la un loc. Dar, în fine, ducă-se dracului cele rele... Cert este că selecţia din vară a scos la rampă o echipă destul de eterogenă şi totuşi cu un consistent numitor comun care, când s-a sunat adunarea la bază, undeva pe la etajul al patrulea şi ultimul al uneia din clădirile impersonale ale Universităţii Naţionale de Apărare „Carol I", parcă venise la întrunirea de un sfert de veac a absolvirii liceului militar. Practic, dacă nu din primele minute, cel puţin din primele zile şi până la finele celor aproape patru luni care aveau să urmeze, s-a sudat într-o structură, mi-ar plăcea să cred, de monolit, deşi anii ce vin s-ar putea să mă contrazică. În ce mă priveşte, ceas cu ceas, curs după curs, aveam să-i cunosc pe fiecare în parte, figuri una şi una, majoritatea noi în sectorul meu de atac, cu două excepţii şi încă mari de tot: **Ducu Leaua**, coleg încă de acum zece ani în Trustul de presă al MApN, şi **Dănuţ Căldăraru**, întâlnit tot în legătură cu presa militară, şi tot acum un deceniu şi ceva, când ne-am trezit concurând pe unul din posturile de redactor rămas vacant la ***Observatorul militar***. Ceilalţi însă, cum spuneam, cu tot cu profesori, au fost, cum ar veni, noutăţi veritabile. Aşa că-mi face o deosebită plăcere să-i prezint aici spre deplina neuitare pentru cine va dori vreodată, cândva, să-şi reseteze... computerul de pe umeri.

Comandoul celei de-a treia trese. Biografii retuşabile

Trebuie să o spun pe şleau că majoritatea „cursanţilor" din grupa noastră, tătici respectabili, familişti responsabili şi ofiţeri cunoscuţi în garnizoana lor, unii chiar foarte cunoscuţi, cu funcţii importante, au preferat să lase totul baltă, aproape, pentru patru luni, şi s-au transferat la CMRAEA, pentru un singur şi fundmental scop pentru orice ofiţer, indiferent din ce armată a lumii face parte, anume... „capturarea" celei de-a treia trese, evident de aur, cea mai valoroasă din câte există. Cu rezerva că dacă unora nu le trebuia decât acel petic de hârtie cu antetul academiei şi un timbru sec, alţii au mărturisit sincer că îi interesează, şi încă în mare măsură, şi să înveţe ceva din ceea ce se predă aici. Şi, graţie colectivului de profesori condus de colonelul dr. ing. **Toma Pleşanu**, majoritatea lor mai tineri decât noi, în special profesoarele, alţii egali în grad, câţiva însă şi cu experienţă net superioară, cu toţii însă extrem de înţelegători cu situaţia noastră, acest curs a fost cu adevărat un câştig profesionl pentru noi deşi, după cum debutase – am în vedere ieşirea din chingi a artileristului-supraveghetor de la admitere –, credeam că va fi un mare stres. Cum însă colectivul de profesori l-am nominalizat în săptămânalul ***Observatorul militar*** nr. 49-50/16 decembrie 2009, pag. 18, aici mă voi rezuma să-i trec în revistă pe... membrii comandoului nostru pornit hotărât, cum spuneam, în căutarea tresei de colonel (similar). Ideea mi-a venit când i-am văzut pe toţi adunaţi, cu excepţia juristului, la uşa autocarului *Mercedes*, strunit cu măiastră artă de **Dragoş** – un şofer pe cât de tânăr şi de simpatic, pe atât de experimentat într-ale drumurilor lungi şi aglomerate –, la plecarea în călătoria de studii derulată vreme de cinci zile în ultima decadă a lunii noiembrie, mai exact între 23-27 noiembrie 2009, inclusiv, pe ruta Bucureşti, Breaza, Braşov, Târgu Ocna, Bălţăteşti, Bacău, Panciu, Bucureşti, de fapt cea mai aşteptată şi mai reuşită secvenţă a acestui curs. Când am avut ocazia să ne cunoaştem şi mai bine, să legăm prietenii, să-i întâlnim sau să-i revedem pe comandanţii unor unităţi militare de învăţământ de pe traseu, începând cu colonelul **Constantin Moraru**, de la Colegiul liceal militar „Dimitrie Cantemir" din Breaza, care ne-a făcut o excelentă impresie în rolul de gazdă, dar mai ales de manager, şi terminând cu doamna comisar-şef **Viorica Manole**, director pentru învăţământ în Şcoala naţională de pregătire a agenţilor de penitenciare din Târgu Ocna, care ne-a impresionat efectiv prin buna primire pe care ne-a făcut-o, dublată de o modestie mai rar întâlnită la un asemenea nivel. În plus, la această şcoală, dincolo de condiţiile de cazare, am remarcat curăţenia desăvârşită a sectoarelor exterioare ale unităţii, ceva deja rarisim prin cazărmile armatei de când au dispărut militarii în termen.

Vorbeam însă despre membrii „comandoului" nostru cunoscuţi mai bine în momentele de relaxare dintre modulele cursului, în special în aşa numita „călătorie de studii", în fapt un veritabil examen de socializare, de unde am selectat şi fotografiile care să ilustreze acest material, cât se poate de puţin oficiale (cineva mă întreba că aşa ceva dau la revistă?), dar cu atât mai umane.

Printre primii remarcaţi, deşi pare de felul său mai retras, a fost locotenent-colonelul **Alexandru Chiţănău**, pe care, luându-mă după figura lui cu trăsături slave, tipice moldovenilor din nord, l-am confundat cu unul din urmaşii lui **Ştefan cel Mare**. Amănunt care, nu prea am înţeles de ce, nu i-a cam picat perpendicular, dar aveam să o reglăm după îmbarcarea pe „naveta spaţială" a domnului **Dragoş**. Născut la 6 ianuarie 1966, în Bolintin Vale, Giurgiu, ofiţer de intendenţă, promoţia 1987, fost liceean militar la Breaza (1984), absolvent al AISM (1994), cu prima funcţie încadrată de şef compartiment intendenţă la Brigada de Grăniceri din Giurgiu, locotenent-colonelul **Chiţănău** mi-a spus, spre uimirea mea sinceră, întrucât mă aşteptam la cu totul altceva, că între toate, cea mai importantă funcţie a sa, d.p.d.v. al satisfacţiei profesionale, a fost aceea de ofiţer în Secţia alimente din Comandamentul Logistic al SMG (1996-2001). Acum este ofiţer 2 la J7, Biroul Lecţii învăţate. Este căsătorit, soţia este tot ofiţer, au o fiică de 18 ani şi este foarte încântat că încă de când era locotenent a lucrat la realizarea unei case de vacanţă în localitatea natală, finalizată chiar anul acesta, „dată în funcţiune", cum spune el. Între altele, am mai reţinut că, în 2003-2004, a îndeplinit prima misiune ca observator militar în R. D. Congo, în 2005-2006 în Etiopia-Eritreea şi, în fine, în 2008-2009, iarăşi în Congo. Evident, despre misiunile lui s-ar putea face un articol separat, dar rămâne pentru altă ocazie, poate în ***Observatorul militar***. Deocamdată am punctat, ca idee, că unul din avantajele unor astfel de misiuni este acela că fără să vrei *intri în contact cu diverse metode de lucru, şi din fiecare ai ceva de învăţat, util în carieră*. *Am avut un camarad din Grecia,* ***Ianis Enezevilos****, căpitan-coamndor, ofiţer de marină la origine, dar care aici avea sarcini pe linie logistică, detaşat la mine, la sectorul din Adigrad, Etiopia, în 2005, de la care am „furat" multe... Numai urmărindu-l cum făcea el legătura cu cei din Team, cum insista tot timpul indiferent de cale şi metodă, pe e-mail, telefonic, prin intermediari, el permanent cerea soluţii, cerea timp, şi toate astea cu o perseverenţă pe care noi, românii nu o avem*.

Dintre toţi camarazii însă, primul pe care l-am „intervievat", ca să zic aşa, în vederea unui material pentru ***Observatorul militar***, între timp publicat, a fost nu „africanul" **Chiţănău**, ci locotenent-colonelul **Ion Serjant**, unul dintre cei trei străini aflaţi la studii la acea oră în UNAp (ceilalţi doi erau un chinez, respectiv un turc, dar încadraţi în alte... comandouri decât al nostru)

venit aici din Republica Moldova, locţiitor comandant lucru educativ al Institutului militar al forţelor armate „Alexandru cel Bun" din Chişinău. Născut în 1974, aprilie 9, în Hâjdieni, raionul Glodeni (undeva lângă Prut), din *bunei români, dar părinţi moldoveni*, cum a precizat el uşor ironic, ofiţer din 1995, absolvent al Academiei de Poliţie „Ştefan cel Mare" din Chişinău, anterior, până în 1998 angajat al Ministerului de Interne, transferat în Armata Naţională în 1998, ca ajutor comandant Comenduire militară a garnizoanei Chişinău, apoi specialist misiuni speciale al viceministrului apărării, specialist principal misiuni speciale al ministrului Apărării, ulterior pe alte funcţii amintite în articolul din săptămânalul armatei, cu studii în străinătate de invidiat chiar şi pentru cel mai umblat ofiţer de la noi, locotenent-colonelul **Serjant** parcă a venit dintr-o unitate oarecare a României, nicidecum dintr-o ţară „străină", atât de repede şi de... decisiv s-a integrat în comandoul nostru. Adoptat imediat de **Mixy**, dar coleg de bancă al lui **Lăzărescu**, a descoperit o Românie, vreau să cred, pe care va dori să o revadă oricând cu plăcere.

Alt camarad de bază – ordinea e aleatorie, sper să nu se supere vreunul – a fost şi rămâne locotenent-colonelul **Horia Stănescu** (n. 19 iulie, Sibiu), licean militar la Breaza, până în 1985, ofiţer de infanterie (Sibiu, 1988), licenţiat în psihologie şi ştiinţele educaţiei (2005). Şi-a început cariera pe funcţia de comandant pluton elevi în liceul militar pe care l-a absolvit şi, azi, după două decenii şi jumătate de atunci este locţiitor al comandantului. Este căsătorit, are o fiică, pe Raluca (în numărul trecut al revistei noastre a publicat o proză scurtă). Cea mai mare satisfacţie profesională a sa a fost atunci când a defilat pe sub Arcul de triumf, la parada militară din 2001. Cât despre cursul acesta, este cât se poate de tranşant: *Este cel mai frumos şi cel mai interesant pe care le-am făcut vreodată, în compania celor mai adevăraţi colegi şi cu profesori, efectiv, minunaţi*.

Locotenent-colonelul **Petru Almăşan** (n. 24 martie 1963, Gura Humorului, Suceava, berbec autentic) – altă mare figură!, n.n. – a trecut prin trei licee, începând cu *Unirea* din Focşani, a urmat Agricolul, tot din Focşani, şi anul patru la *Ştefan cel Mare*, în Câmpulung Moldovenesc, sergent direct. Sportiv de performanţă, box, lupte şi rugby, legitimat la fosta *IUCG* Focşani, divizionar A. Ofiţer de infanterie, promoţia 1985, licenţiat în Istorie şi geografie (1997, Târgovişte), stabilit în Târgovişte din 1992 (însă acest amănunt l-am aflat abia acum; adică faptul că suntem... concitatdini!). Prima funcţie, desigur, a fost cea de

comandant pluton mitraliere/Regimentul „Unirea Principatelor” din Focşani, cea mai plină de satisfacţii din toate, însă, şi care a lăsat asupra sa cea mai profundă amprentă a fost funcţia de comandant de subunitate în timpul cât a a lucrat în economia naţională (din 1987 la Revoluţie, inclusiv). Între altele, el este cel care a condus la Călăraşi, oarecum în mare secret, „escorta” ziaristului Jean Louis Calderon, călcat de tanc la Universitate, *mort, în sicriu,* ca de acolo să poată ajunge fără probleme în Bulgaria şi mai apoi acasă, în Franţa. *A venit o dubă cu numere bulgăreşti, cu doi francezi, ziarişti, şi cu şofer bulgar, fără însoţitor român, numai că în Călăraşi trebuia deschis focul întrucât se primise informaţia că duba e plină cu terorişti*, îşi aminteşte, astăzi, locotenent-colonelul **Almăşan**. *I-am găsit lângă palatul administrativ din Călăraşi, primisem prin staţie că duba lor nu oprise la somaţie şi că au varientat barajul pe un drum secundar spre Pădurea Chiciu, şi cu un echipaj de miliţie înarmat cu pistoale-mitralieră, eu cu un TT, am pornit în căutarea lor. De fapt, se rătăciseră. Primisem ordin de la Doru Tărăcilă, care atunci preluase puterea la FSN, în Călăraşi, ca să-i duc la Silistra. Sicriul era în dubă, sigilat, cu stema ţării şi cu documente de însoţitre. Nu pot uita frica de pe feţele lor, frica de moarte cu care veniseră de la Bucureşti*. În fine, poveşti... Era pe atunci încadrat într-o unitate militară din DLEN şi participa la construcţia Combinatului Siderurgic din Călăraşi. Combinat de care, între timp, s-a cam ales praful. Acum este şeful structurii de securitate de la Direcţia medicală, în Bucureşti. Este căsătorit şi are doi copii, băieţi, unul student la ASE, ultimul an, celălalt în primul an la tehnică dentară, la „Titu Maiorescu”. Impresia lui despre acest curs, de parcă s-a molipsit de la **Stănescu**, este una mai mult decât favorabilă: *...Consider că foloseşte nu numai în carieră, ci inclusiv în activitatea extra-şcolare, este un curs care solicită inteligenţa, ţi-o pune la încercare şi o rodează. În plus, aici am cunoscut oameni deosebiţi, am mai urmat şi alte cursuri, dar niciodată nu am fost aşa uniţi. Sigur, de vină, poate, e vârsta. Însă prieteniile închegate aici sunt echivalente celor din liceul militar, adică veşnice. Aici m-am revăzut copil, dar cu părul alb*.

Comisarul **Elena-Graţiela Mîndru**, prima femeie-comisar pe care am intervievat-o vreodată în cei peste zece ani de jurnalistică militară, mi-a declarat... mândră tare: *M-am născut* (27 ianuarie 1975, n.n.) *într-un oraş de munte, încărcat de istorie – Curtea de Argeş, a doua capitală din istoria ţării Româneşti. Am avut o copilărie frumoasă, lipsită de griji. După absolvirea liceului, unul cu renume în judeţ* (Vlaicu Vodă, n.n.)*, am luat drumul Bucureştilor pentru a-mi continua studiile; fusesem*

declarată „admis” pe locurile bugetate la Academia de Studii Economice, iar, datorită mediei, obţinusem şi un loc în cămin. Aşa că viaţa de student a fost extraordinară, ca orice viaţă de… student-căminist, dar greul a început abia după terminarea facultăţii, când am început să-mi caut serviciu. S-ar părea, totuşi, că sunt născută într-o zodie norocoasă, pentru că după susţinerea examenului de licenţă, în septembrie 1997, când am început să caut, plină de speranţă, un loc de muncă, tot lovindu-mă de răspunsurile negative ale directorilor care cereau experienţă oferind la schimb salarii nemotivante, am ajuns să încerc, la un momenta dat, şi la Administraţia Naţională a Penitenciarelor care, în acea perioadă, tocmai finalizase de construit Penitenciarul Rahova. Mi s-a oferit un post la biroul financiar chiar din acea unitate, pe un salariu mult mai motivant decât în mediul privat. După nici un an, am fost promovată la Administraţia Naţională a Penitenciarelor, Serviciul Formare Profesională, unde lucrez şi în prezent. Datorită colectivului din cadrul acestui serviciu şi şefilor care i-am avut de-a lungul timpului am reuşit să învăţ multe lucruri, iar după opt ani am devenit şeful serviciului, loc pe care îl ocup în prezent. Să mai spunem despre doamna comisar că este căsătorită, are un copil (6 ani), şi că a fost, dincolo de camarada ideală, pata de culoare albastră în marea noastră kaki (vezi, eventual, poza de grup de pe coperta trei).

Un personaj aparte rămâne şi locotenent-colonelul **Marian Constantin** (n. 14 noiembrie 1963, Moineşti, Bacău), absolvent al Şcolii militare de subofiţeri de muzică (1983), licenţiat al facultăţii de Pedagogie muzicală, Universitatea Bucureşti (1994), iniţial subofiţer instrumentist la Regimentul 30 Gardă „Mihai Viteazul”, actualmente comandantul Centrului de instruire pentru muzici militare din Bucureşti. Căsătorit, un copil, a declarat că, între toate, cel mai minunat moment al vieţii lui, ca militar, a fost atunci când a ajuns comandantul şcolii care l-a format ca ofiţer. Este, trebuie să recunosc, ceva rarisim, întrucât extrem de puţini sunt aceia care intră pe poarta unei unităţi militare pentru prima oară ca simpli

Mihai Constantin, saxofonul şi Elena Steriean, un trio care a făcut... ravagii

soldaţi, elevi sau cam aşa ceva şi, într-o bună zi, ies comandanţi. Deşi aproape toţi visează la aceasta. *Dacă ar fi să pot alege iar ce voi face în viaţă, aş alege, cu siguranţă, acelaşi drum, cel al artistului din domeniul muzicii, aceeaşi şcoală militară aş urma*. Hm, cred şi eu! Totuşi, fără el – şi de aceea

am spus că rămâne un personaj –, ziua noastră de naştere, a noiembriştilor, organizată pe 12 noiembrie 2009 chiar în fieful său, în studioul Muzicii reprezentative a MApN, când ne-a cântat personal la... saxofon, ar fi fost mai puţin memorabilă.

Cu locotenent-colonelonelul **Ciprian Ferigeanu** (n. 21 noiembrie 1962, Dărmăneşti, Bacău), unul dintre şefii celor două grupe în care am fost împărţiţi, uşor retras în banca lui, nu am prea schimbat multe idei. Nici vorbe celebre. Datele de identificare, la o adică, nu am omis, însă, ca să i le iau. Absolvent al Liceului militar din Câmpulung Moldovenesc (1981), ofiţer de comunicaţii şi informatică (transmisiuni, promoţia 1984), repartizat la Regimentul 48 Transmisiuni din Bucureşti, pe funcţia de comandant pluton radio, unde rămâne vreme de doi ani, a urcat până la treapta de comandant al Centrului de comunicaţii şi informatică al Comandamentului Logistic Întrunit (din 2004). Şi el este căsătorit şi are doi copii, mai exact două flori: Alina-Cristiana şi Andreea, studente.

Locotenent-colonelul dr. **Gheorghe Luca** (n. 6 iulie 1965, Băceşti, Vaslui), deşi gata doctor în ştiinţe militare (2008), a venit la acest curs pur şi simplu pentru că era cam singurul care-i lipsea din... palmares. În fine, explicaţia e mai nuanţată, dar nu insist. Fost liceean militar la Breaza (1984), absolvent al Şcolii militare de ofiţeri activi de artilerie antiaeriană şi rachete „Leontin Sălăjan" (Braşov, 1987), azi şef Birou planificare învăţământ la Facultatea de comandă şi stat major din UNAp, şi pentru el, cea mai frumoasă rămâne viaţa de locotenent (ofiţer 5, şef de tură la Compania 26 Radiotehnică Daia, Giurgiu). Este căsătorit şi are un băiat în clasa a VIII-a.

Locotenent-colonel **Manuel Dogaru** (n. 10 noiembrie 1964), absolvent al ATM Bucureşti, prima funcţie şef serviciu tehnic la Divizia de rachete tactice Brăila, azi şef Birou simulare distribuţie şi cercetare la Centrul de instruire prin simulare, face parte din grupul de lucru NATO, cu misiuni prin Canada, Franţa, Marea Britanie ş.a., a fost cameramanul nostru în toate marile şi nobilele misiuni întreprinse de-a lungul şi de-a latul patriei. La ora când scriu n-am apucat să-i evaluez isprava, dar deja în sinea mea am şi pariat pe el. Mai ales că a fost prezent şi la ziua mea de naştere, pe 27 noiembrie a.c., sărbătorită într-o cameră modestă, din căminul militar de la Focşani, dar cu vin bun, de Bolintin (Podgoria Chiţănău), cu poveşti marca Lăzărescu şi, în genere, într-o atmosferă extrem de degajată, deşi eram obosiţi precum minerii abia ieşiţi din şut.

Locotenent-colonelul **Roland-Dorian Ene** (n. 13 iulie 1960, Câmpina, Prahova), *lemist* la Breaza (1979), ofiţer de radiolocaţie (1982, Braşov), până în 2001, când trece în justiţia militară, licenţiat în drept din 1997 (Bucureşti). Prima funcţie, ca şi **Luca**, tot şef tură, la Compania radiotehnică Greaca (pe malul Dunării, între Giurgiu şi Olteniţa), azi consilier juridic, şef la Departamentul Relaţii cu Parlamentul şi Informare Publică, preşedintele Comisiei de imputaţii a MApN,căsătorit, un copil (băiat). În ce-l priveşte, nu uit că mi-a rămas dator cu câteva vorbe despre rolul justiţiei militare pe timp de criză. Ca orice jurist care se respectă mi-a spus că urmează să se pronunţe şi în pronunţare este şi azi. Aşa că trecem mai departe... Locotenent-colonelul **Ştefan Goran** (n. 25 decembrie 1959, Bucureşti), fost liceean militar la Breaza şi Craiova, a prins *marea deportare*, în 1978, în trimestrul al doilea al anului respectiv, când cine a vrut, din toate celelalte trei licee (care au rezistat până azi), a fost mutat în Cetatea Băniei. În 1996, la desfiinţare, ironia soartei a vrut ca **Goran** să facă parte din comisia de logistică, aşa că mi cam imaginez ce era în sufletul lui. A urmat şcoala militară de ofiţeri de artilerie şi rachete din Sibiu (1984), este licenţiat în ingineria mediului (1996) şi doctornad în maşini şi utilaje pentru epurarea apelor uzate. Prima funcţie a fost aceea de şef asigurare tehnică armament şi muniţie la Regimentul 70 geniu aviaţie, din Bucureşti. Cea mai importantă este cea de acum, şef de secţie la Centrul de cercetare ştiinţifică pentru apărare NBC şi ecologie (Bucureşti). Căsătorit, doi copii, băieţi amândoi, 25 şi 22 de ani, cel mic student la Universtitatea Internaţională Canterbury, din Anglia, iar celălalt inginer. Referitor la ceva traume din trecut, recunoaşte franc: *M-a marcat momentul declanşării Revoluţiei din 1989, când eram şef ATAM şi a trebuit să asigur cu armament şi muniţie detaşamentele care luptau la diferite obiective din Bucureşti, în total peste 200 de oameni. Trebuia să încarc şi să distribui, treceam pe sub ploaia de gloanţe, pe lângă morţi, nu ştiam dacă scap sau mor ca un fraier*. În fine, ar mai fi de relatat şi câte ceva din perioada cât a luptat sub steagul franjurit al DLEN-ului, la irigaţii, dar şi aşa am scris cam mult despre el.

Locotenent-colonelul **Daniel Lăzărescu** (n. 21 septembrie 1964, Galaţi), a absolvit Liceu militar din Breaza (1983), este ofiţer de apărare NBC (1986), licenţiat în inginerie şi managementul sistemelor tehnologice (2002, Politehnica Bucureşti), căsătorit, un copil, student la SNSPA. Prima funcţie, aproape logic, a fost cea de comandant

pluton protecţie antichimcă CAAT, vreme de patru ani. Mai are la activ două cursuri speciale: Curs evaluator-instructor NATO, programul Creval (Comandamentul NATO, Madrid) şi Curs de managementul incidentului cu WMD, organizat de Agenţia Naţională de Securitate a SUA (ambele în 2007). Actualmente, şef birou stat major şi logistică în Centrul de cercetare ştiinţifică pentru apărare NBC şi ecologie. Întrucât a comentat mult prea mult în timpul cursului, în compensaţie i-am rezervat aici spaţiul minim necesar, întrucât orice mi-ar fi spus, mai mult ca sigur că s-ar fi repetat.

Locotenent-colonelul **Dumitru Stoian** (n. 9 aprilie 1966, Puieşti, Buzău), alias **Mixy**, a combătut iniţial în Liceul militar din Câmpulung Moldovenesc (1984), apoi în Şcoala militară de ofiţeri activi „Nicolae Bălcescu”, Sibiu (1987), s-a învârtit de o licenţă în ştiinţa şi ingineria materialelor (2002), este la locul lui, mai exact căsătorit, soţia este ofiţer de intendenţă, şi au un copil de 20 de ani, student la „Lucian Blaga” din Sibiu (ştiinţe economice). Prima funcţie a lui **Mixy** a fost cea de comandant pluton, adică a luat-o de jos, dar şi de cam departe, taman la Vânju Mare, Regimentul 114 mecanizat Rahova. Cea mai importantă funcţie, normal, este cea de azi, la Făgăraş, unde cică l-au pus şeful instrucţiei şi educaţiei. În ce priveşte misiunile externe, are ce bifa şi la acest capitol, semnând an de an condica prin în SUA,

Canada, Belgia, German şi altele, dar cea mai marcantă, declară, a rămas cea din Irak, din 2006, Bagdad, când a fost ofiţer de legătură la Corpul Multinaţional, în cadrul Forţelor de Coaliţie, vreme de şase luni. Şi iată ce spune: *Mă bucur că am reuşit să finalizez experienţa de ofiţer cu războiul, că mulţi se pregătesc o viaţă, şi nu simt praful de puşcă nicio secundă*. Iniţiator al cursului de supravieţuire, care include tehnici de evadare şi rezistenţă la interogatorii, după modelul *Rangers*, dar care în prezent nu mai funcţionează, *şi nu că n-a fost bun, dar s-au pus anumite piedici de sus*, *au zis că infanteristul nu cade aşa uşor prizonieri şi că numai trupele speciale fac aşa ceva*, **Mixy** rămâne un optimist incurabil, convins fiind că, musai, cursul său de supravieţuire *urmează a fi reactivat*. Întrebarea e dacă în mileniul acesta.

Alt camarad gen „sunt timid, dar mă tratez”, este căpitan-comandorul **Iurii-Ciprian Pauliş** (n. 24 octombrie 1963, Vişeul de sus, Maramureş), Lememist la *Alexandru Ioan Cuza* din Constanţa

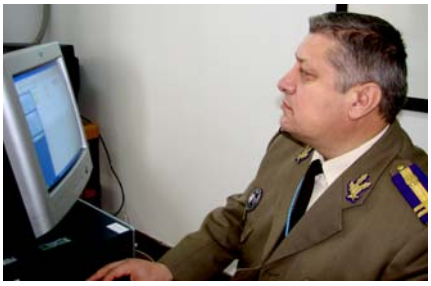
ca formaţie (1982), ulterior student al Universităţii din Galaţi, Facultatea de mecanică, specializarea Nave (1987), prima funcţie încadrată fiind aceea de inginer-şef, secţia de instruire, practică şi microporoducţie din actuala Academie navală, în prezent, şef catedră Electromecanică navală în Şcoala millitară de maiştri militari a Forţelort Navale „Amiral Ion Murgescu”, Constanţa. Căsătorit, are un băiat, sudent la electronică, în Bucureşti, soţia fiind economistă. Şi el este foarte încântat de curs unde, e gata să susţină cu argumente, a învăţat modul conducerii ştiinţifice. Până acum cică ştia doar să dea cu biciul, dar nu-şi pusese problema ce

este aceasta, adică artă, tradiţie sau altceva. Uite că era ştiinţă în bună regulă. Alt marinar, al doilea şi cam atât dintre membrii echipajului nostru, este căpitan-comandorul **Marian Smarandache** (n. 29 noiembrie 1962, Făureşti, Vâlcea), căsătorit, un copil, deja student la ASE. Şi el a absolvit LMM-ul din Constanţa (1981), azi desfiinţat, apoi Institutul militar de marină „Mircea cel Bătrân” (1985). Prima funcţie a fost cea de comandant unitate de luptă (UL 4), la vedete torpiloare mari, iar cea mai importantă aceea de azi, comandant al Cursului de pregătire scafandri din Constanţa, din 2005. A efectuat misiuni în în Georgia (Poti, *Cooperative partener-2000*), Turcia (Istanbul, 2002, schimb de experienţă cu scafandrii EOD: *Nu sunt mai tari ca noi, atâta că au structura mai mare, au tehnică mai multă şi se pregătesc separat de scafandrii de incursiune*) şi Franţa (Toulon, Saint Méndrier, 2008, schimb de experienţă). *Să fii scafandru*, mi-a spus, *este cea mai spectaculoasă meserie... Este plină de riscuri şi impune o pregătire atât fizică, dar şi de specialitate fără reproş. Altminteri, situaţiile neprevăzute sunt destul de întâlnite în mediul marin*. Nu întâmplător, deviza şcolii noastre este: *Dacă ar fi uşor, oricine ar putea face*.

Locotenent-colonel **Grecu Panaite** (n. 10 mai 1961, Rm. Sărat, Buzău), ofiţer de intendenţă, promoţia 1987, licenţiat în contabilitate şi informatică de gestiune (2000, Universitatea Dunărea de Jos, Galaţi), căsătorit, un copil, 22 de ani, Andreea-Mădălina, studentă în informatică şi inteligenţă artificială, Univ din Calgary, Canada. Prima funcţie ca ofiţer, şef serviciul echipament la Regimentul 267 Tancuri, Galaţi, cea mai importantă, copilul şi familia. Comandantul Sanatoriului de balneofizioterapie şi recuperare medicală *dr. Dimitrie Cantemir* din Bălţăteşti (din 2006). Habar nu am cum s-au stabilit ierarhiile, dar ne-am trezit cu el şeful

cursului. Un moldovean tipic, n-am multe de zis, doar că s-a comportat admirabil. Ne-a scris condica şi când a avut ocazia a demonstrat că este un maestru al protocolului. Ce mai, un reprezentant de categorie supergrea al armei intendenţă (sau logistică). Examenul de diplomă l-a dat în fieful lui, la Bălţăteşti, şi s-a descurcat

atât de bine că nu ne-am mai fi lăsat duşi de acolo, deja ne făceam planuri de... iernat măcar o noapte, dar deh, socoteala de acasă fusese prea bine bătută în ştampile ca să-l putem îndupleca pe... **Bombonel** (nume de cod), care pînă la urmă s-a dovedit a fi un exemplar conducător de... expediţie transcarpatică.

Ei, şi am ajuns la camaradul meu de trust, căpitan-comandorul **Alexandru-Cezar Leaua**, ziarist militar de radio în mod obişnuit (14 ani la ***Ora Armatei***), aici cursant ca toată lumea. N. 24 iunie 1966, Bucureşti, cu liceul militar la Breaza (m-au speriat ăştia câţi sunt!), în 1985, ofiţer de aviaţie, nenaviganţi (Bobocu, 1988), prima funcţie a fost cea de tehnic de..., în fine, tehnic, actualmente director adjunct la Trustul de presă al Ministerului Apărării. Cândva a avut însă şi funcţii adevărate, cum spune el, cea mai memorabilă fiind aceea de şef birou front la Baza 90 Transport Aerian Otopeni, dar a zis că detaliile mi le oferă altădată. Până una-alta este căsătorit, are un copil, elev în clasa a VIII-a, acesta, de altfel, copilul, adică, fiind şi cea mai mare realizare a vieţii lui, dincolo de faptul că este fericit întrucât este unul dintre puţinii ofiţeri din armata noastră care şi-a transformat vocaţia în profesie. Despre misiunile sale ca jurnalist în teatrele de operaţii şi în ţările lumii nu mai vorbesc întrucât ar însemna să mai pierd o pagină, aşa că trec la celălalt camarad ziarist, locotenent-colonelul **Dănuţ Căldăraru** (n. 26 ian 1961, Roman, Neamţ), căsătorit, un copil, infanterist (promoţia 1983, Sibiu), licenţiat în inginerie mecanică (1997), master în lingvistică şi jurnalism (2007), autor a două cărţi, de ocamdată. Prima funcţie a fost aceea de comandant de pluton infanterie, la Batalionul 307 Infanterie marină din Babadag, cea mai importantă aceea de secretar de redacţie la ***Curierul armatei*** (Bucureşti, 2006-2008). Pe **Căldăraru**, deşi l-am lăsat anume la urmă, pot spune că îmi este cel mai simpatic şi tocmai pentru că îl cunosc prea bine, mult prea bine, nu-mi pot permite să-l descriu aici aşa cum (mi se pare mie că) îl cunosc. Spun doar că, fără el, orele de curs ar fi fost mult mai... albastre. În schimb, l-am invitat pe el ca să vorbească despre curs. Evident, a cuplat din prima: *Voi vorbi multă vreme despre cursul postuniversitar de managementul educaţiei*, a început, doct. *Afirmaţia nu este una de complezenţă, ci are ca intenţie să amintească despre* ***Fischbein****, care credea că „învăţarea presupune comunicarea inteligentă cu cartea şi cu sensibilităţile celorlalţi”. Aici, mie mi s-au îndeplinit condiţiile şi rămâmn cu frumuseţea evenimentului transformată în cea mai atractivă experienţă de viaţă.* Şi cam asta a fost... În ce mă priveşte, iată datele de bază: Născut la 27 noiembrie 1964 în Dideşti, Teleorman, LMM „Al. Ioan Cuza” din Constanţa (1983), ofiţer de căi ferate (1986), licenţiat în ştiinţe jurdice (1999), comandant de pluton vreme de aproape opt ani (plutoane de toate tipurile, adică de drumuri, de poduri, căi ferate, aprovizionare şi transport, poate ş.a.), azi sunt redactor-şef al săptămânalului ***Observatorul militar***, autor a sute de articole, poate mii, între care şi acesta, realizat pentru ca peste ani şi ani, când problemele vieţii se vor aşterne tot mai implacabil şi în straturi enorme peste noi, uitarea să nu ne înfrângă definitiv.

În încheiere, tot pentru... neuitare, să mai trecem în revistă ofiţerii şi profesorii care, pe parcursul acestui curs, au fost cel mai aproape de noi fie de la cancelarie, fie de la catedră, în sala de curs ori pe terenul de sport. Ei rămân colonelul dr. **Neculai Constantin**, şeful cursului, general (r) prof. univ. dr. **Viorel Buţa** (*Management educaţional*), comandor (r.) prof. univ. dr. **Traian Anastasiei** (*Management educaţional*), colonel (r.) prof. univ. dr. **Benoni Andronic** (*Managementul organizaţiei şcolare*), Locotenent-colonel conf. univ. dr. **Mihail Anton** (*Sociologie*), locotenent-colonel lector univ. dr. **Lucian Popescu** (*Teoria deciziei*), locotenent-colonel dr. **Andrei Ion** şi conf. univ. dr. **Mihaela Loghin** (*Educaţie fizică militară*), lector univ. drd. **Elena Şuşnea** (*Informatică*), asistent univ. drd. **Corina Ilie** (*Sociologie*), asistent univ. drd. **Sorina Mardar** (*Psihologie*) şi lector univ. dr. **Adriana Râşnoveanu** (*Pedagogie*). Tuturor, celor numiţi şi nenumiţi, omagiile noastre. Dumnezeu să vă călăuzească, la fel de inspirat, în nobila misiune pe care o aveţi, şi de aici înainte. Aşa cum v-a călăuzit în cazul nostru, al *liceenilor cu părul alb*, porniţi în căutarea celei de-a treia trese. Dintre toate câte există, cea mai preţioasă. Şi, poate tocmai de aceea, cel mai greu de atins. Tresa de aur.

Camaradul Grecu Panaite, gazdă primitoare în cazemata sa din Bălţăteşti

Braşov, Cramele lui Decebal. Evident, nu ne puteam permite să le ratăm

La mânăstirea Neamţu, gazdă primitoare ne-a fost stareţul arhimandrit Victorin Oanele

Comisarul şef Manole Viorica, de la... penitenciare, avea să audă, în sfârşit, despre noi

Fototeca ProARME

Cu arhimandritul Vichentie Amariei, stareţul mânăstirii Secu

Cristina Şerban, de la... gardă, aici în cu totul altă misiune

În Baza 95 Aeriană din Bacău, vegheaţi de... eroul Al. Şerbănescu, asul evocat în numărul 2, pe anul acesta, al revistei noastre

Sărbătoriții de la 12 noiembrie

Panciu, celebrele podgorii din vremea lui Ştefan cel Mare. Firește, am fost obligați să le includem în proiect. Şi să cinstim un pahar în memoria strălucitului voievod moldovean

Salina de la Tg. Ocna. Cândva, pe aici trecea ultimul drum al... ocnaşilor

Urmare din pag. 13

găsit faţă în faţă la Misschaka, în Caucaz, lângă Novorossisk, în ziua de 7 septembrie 1943. Trebuia să ne întâlnim oriunde ne-am fi aflat, fie în fundul pământului, fie pe crestele văzduhului sau în imensitatea de necuprins a pământului. Trebuia! **Trebuia!** Suntem două forţe animate de acelaşi măreţ ideal: Patria, Neamul, Românismul! Cine va călca pe acelaşi drum, îl va întâlni pe Hatmanu sau pe mine. De la noi va afla scop marşului său spre absolut. La porţile idealului, cei ce sunt verificaţi de Hatmanu pot intra.

L-am cunoscut o clipă pa hatmanul Ioan Tobă. Pentru mine, mai mult nu e nevoie! Din această clipă am şi pornit pe drumul nostru comun, ca doi fraţi, ca unul singur. Cred în puterile de creaţie ale hatmanului! Cred în sinceritatea lui şi în curăţenia lui sufletească! Cred în energia lui de uriaş! Cred în voinţa lui de vulcan în erupţie! Cred în calităţile lui nedezminţite: curaj, spirit de sacrificiu până la jertfa de sine, hotărâre de dac şi celelalte!

N-am găsit la Hatmanu, în toate discuţiile noastre începute în Caucaz, nimic împotrivă, ci un perfect acord, o fanatică înţelegere, o tendinţă de tot mai desăvârşit scop lucrativ pentru neamul nostru. Nimic pentru noi, totul pentru România! Această uimitoare descoperire mă face să cred că nu o simplă coincidenţă este la mijloc, ci idealul comun. În jurul ideii ce ne animă gravitează toate valorile necesare victoriei. Totuşi, celor care se vor întâlni cu Hatmanu le recomand să nu se lase conduşi de fatalismul orb.

...Eu sunt propriul meu destin!, aceasta trebuie să fie maxima fiecăruia dintre noi. Afirm încă o dată: M-am întâlnit cu Hatmanu! De aici înainte vom fi o singură persoană întrupată din amândoi. *Veni, vidi et vincemus!* Credinţa este puterea oricărei creaţii. Sufletul este miracolul operelor ce se vor măsura cu veacurile. Energia şi cinstea stau garanţie. Le avem pe toate. La lucru, Hatmane, până la victoria ideii! Sergent T.R. Petre Vidu-Boiangiu, corespondent de război";

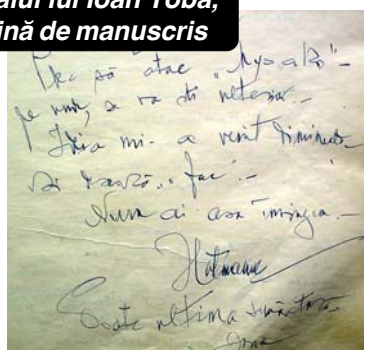
Către orele nouăsprezece soseşte tot escadronul, după aproape şaptezeci de kilometri de etapă. La ora douăzeci asistăm la cadrilul reflectoarelor, bombelor ce vin de sus şi *Flak*-urilor ce-şi caută ţinta. Incendii, explozii; cerul luminat ca ziua pe fondul acustic atât de obişnuit de doi ani încoace. **2 octombrie 1943.** Discut cu amicul Petrică unele chestiuni cu totul abstracte, fără legătură cu ocupaţiile de astăzi. Dar e normal ca în timp de război să vorbeşti de chestiuni pacifiste, aşa cum

Fermecătoarea Stela Huţanu, în 1940, când "hatmanul" căzuse în mrejele ei

în timp de pace se iau hotărâri de război! Azi pornim mai departe – via Tschongar – prin strâmtori, spre Melitopol. La ora zece mă prezint generalului la Divizie, şi la umbra unui arbore discutăm de toate. Armata mi-a pus aviz nefavorabil la propunerea pentru Ordinul "Mihai Viteazul" şi trebuie urmărită mai departe filiera. Am scris lui Pălangeanu, domnului general Ciurea şi lui Traian Alexandrescu. Seara sosim la Taman, dar nu avem loc de slovaci; la Ceatruri e liber. Acolo oprim. Oamenii ne cunosc. **3 octombrie 1943.** La Ceatruri cu starostele. Sărăcia de anul ăsta i-a distrus. Veşti bune de pe front şi chiar la *Capul de pod Cuban*. Stăm pe locurile ce le-am stăpânit cândva. Şase luni am trecut pe răboj. **4 octombrie 1943.** Plecăm mai departe, spre Melitopol. Trap, pas şi iar la fel. Cei de sus sunt nervoşi. Ce înseamnă când oamenii nu sunt uzaţi în războaie mult timp, ca noi! E acelaşi lucru când un om treaz, cu toate simţurile controlate, cade într-o societate care a chefuit un timp. Spiritele nu sunt la fel. Seara ajung în comuna Roza-Luxemburg. **5 octombrie 1943.** Iau contact cu Divizia. Aceeaşi enervare, aceeaşi atmosferă de surescitări. Plec spre Nord, apoi mă întoarce spre Est şi astfel ajung la Bolgrad-Palgrodcik. Apoi în Atmanai, de unde lumea fugise, evacuată de germani că vin românii (teroarea). Totul din belşug, afară de apă. Jale, nesiguranţă, oameni speriaţi. Răspund la scrisori şi scriu la Bucureşti – Pălăngeanu, Magherescu, doamna Ciurea, Traian etc. Ce nedreptate! Toma Dumitrescu, un al doilea Jak Popescu! Ce greu să slujeşti o cauză dreaptă cu oameni nedrepţi! Seara, abătut, mă las pe gânduri spre viitor, pentru ţară... Ţară... Ce cuvânt mare şi cât de departe sunt românii de datoria ce o au! Mă cutremur de... micimea mărimilor. Eşti bun numai la nevoie şi cât îl scoţi din încurcătură. Plec şi de aici scârbit. Păcat că am contribuit la gloria lor! Vor mai veni, oare, timpuri de răzbunare? **6 octombrie 1943.** Generalul meu mă propune – a treia oară în război – la Ordinul "Mihai Viteazul". Generalul Avramescu, de la Corpul Vânătorilor de Munte, de acord, înaintează la Armată. Aici generalul Toma Dumitrescu nu aprobă. De ce? Sunt cavalerist. Ştiu, dar nu mă cunoaşte. De ce atunci, când pe toţi cei ce mi-au fost în scădere, ca fapte, i-a admis? Nici măcar nu am dreptul să mă revolt!... Trebuie să mori, dar şi atunci tot la fel îţi vor face, fiindcă nu mai are cine le cere socoteală şi nici nu au vreun alt interes. Mi-au strivit tot elanul! Aproape regret că m-am bătut şi am fost de atâtea ori rănit! Şi trebuie să tac şi să lupt, aşa e „pentru ţară". Voi vedea şi mai departe, până unde ajunge nedreptatea. E ora două dimineaţa. Citesc şi ascult la radio. Noroc cu aparatul ăsta, altfel îmi luam câmpii de revoltă! Ora zece. Am propus la decorare pe sublocotenentul Frandes şi pe Milea la Ordinul "Coroana României" clasa a V-a, pe plutonierul major Tronaru la Crucea "Serviciu Credincios" clasa I, pe sergentul major Văetuş la clasa a II-a şi pe subofiţerul Martin la "Serviciul Sanitar" clasa a III-a. Pe sergenţii Zarculea, Ciurbirău şi Mihu şi pe caporalul Horhat i-am propus la "Virtutea Militară" clasa a III-a. Ora cincisprezece. Primesc inspecţia colonelului Albustin - comandant secund al Diviziei 4 Vânători de Munte - şi a colonelului Panu - comandantul artileriei Diviziei. Rămân surprinşi de felul cum se prezintă formaţia în sector. I-am dat două undiţe moderne. Apoi am dispus evacuarea populaţiei. Am împuşcat patru porumbei. Trăim bine din punct de vedere al hranei. Seara am adunat băieţii în vederea misiunii din sector; patrulările şi ocuparea poziţiei. Am făcut raport să plec la noua comandă. **7 octombrie 1943.** Am adunat toţi băr-

Jurnalul lui Ioan Tobă, pagină de manuscris

baţii şi i-am evacuat. La ora nouă soseşte domnul general Ciurea care mă îmbrăţişează. Am dat Diviziei optzeci de mii de coli mari de hârtie, douăzeci şi doi de mânji, cinci tauri, o sută de vaci roşii - pentru ţară - etc. Bogăţii la voia soartei!... Ora zece şi patruzeci şi cinci de minute. Vine iar domnul general şi-mi remulţumeşte pentru felul cum au lucrat patrulele; el le-a găsit pe drum. Îmi spune cu ochii luminaţi, de faţă fiind Carapancea şi un *teterist*, mare figură din Bucureşti: "Regret, Hatmane, că pleci de la mine, dar când voi avea loc te voi lua în statul meu major. Eşti omul care ne trebuie!" Mă pun pe lucru. Vreau să-i las plângând. Aşa e frumos, să fii regretat când pleci. Altă răsplată nu pot avea. De-ar şti ţara mea cât bine îi vreau! Ajută-mi, Doamne! E greu, dar îi vom face pe toţi să se trezească, cu sau fără voie. La ora şaisprezece sunt invitat la cafea de domnul general. Discutăm multe, şi într-o atmosferă caldă îmi promite tot sprijinul său. Mă roagă să

Avatarurile "hatmanului" Tobă

Primul material cu "hatmanul", din aprilie 2002, ratat pentu că revista "Viaţa armatei" a fost... interzisă

rămân mereu neîncovoiat, ca şi până acum. **8 octombrie 1943.** Dau ultimul ordin de operaţie şi mă despart de plutoanele 1 şi 2 care intră pe poziţie. Duminică ne decorează germanii. Vom avea musafiri pe domnul general şi Statul Major. Luni plec cu maşina direct la Odessa, cu tot bagajul. Grelele momente ale despărţirii le trăiesc din plin şi parcă se rupe ceva în mine. Nu mă pot obişnui cu gândul că mă despart de oamenii cu care am luptat împreună douăzeci de luni în şir. Am trimis Diviziei vite, mânji, porci, păsări, tot ce am agonisit în scurtul timp de când sunt în zonă. Ora şaptesprezece. Mă duc la

Mariana Drăgescu. Datorită ei a ieşit la iveală jurnalul "hatmanlui"

Divizie şi se anunţă că mâine, la ora unsprezece, vom fi decoraţi de către camarazii germani. Mulţumesc domnului general Auleb, autorul. Pregătim o primire cât mai frumoasă, cu posibilităţile ce avem: mici, dar... mari! Luni mă înşir spre casă. Vom putea pune mâine încă un punct pe "i". Nu mi-a rămas decât să concentrez toate energiile mele pentru reuşită. Vom ieşi bine. Trebuie! **9 octombrie 1943.** Pregătim primirea marilor noştri şefi şi oaspeţi, aşa cum se cere şi cum putem. Divizia 4 Vânători de Munte, Escadronul 4 Vânători Călări, masa de adio închinată domnului general T. Ciurea – care ne comandă –, domnului general Auleb – care ne-a cerut decorarea –, domnului maior Schneider – care ne-a decorat – şi mie... care plec.

Meniu hătmănesc:

1. Ţuică selecţionată... pentru decoraţi "neselecţionaţi";/ 2. Ciorbă bună de găină... dintr-o mare Ucrainã;/ 3. Păsările cu smântână... evacuate..., din autoare "manevrate";/ 4. Un purcel... mic şi... retras, de la Wiko, fără glas;/ 5. Cărnărimi după... mărimi..., după grade şi vechimi;/ 6. Garnituri... murături;/ 7. A mai fost şi telemea... cine vrea,/ Dar adusă de „hatman" –/ Nu e de la Bazavan;/ 8. Prăjituri, Hatmanu n-are... Să trăiţi şi la mai mare!/ 9. Avem şi cafea sadea! (N-avem vin, cât putem bea?!);/ 10. Şampanie? *Now, now, now*, c-a rămas pe la Abrov!/ şi fiindcă ne-aţi decorat,/ a mai rămas de... plecat!!!/ Veselă mult-am avut, am retras cât... am putut!/ Însă vite, porci, curcani... cât *caw-boy*-i americani.

Restul programului, şi în special toasturile, numai la ordin.

Ora nouă, anunţaţi la „paradă": generalul comandant T. Ciurea, colonel E. Albustin – comandant secund al Diviziei 4 Vânători de Munte –, locotenent-colonel C. Bobe – şef de stat major, maior Erwin Schneider – comandant DVK 129, maior Carapancea – şeful Batalionului 3–, colonelul Panu – comandantul artileriei –, locotenentul Brandt – DVK 129...

„Astăzi, am decorat pe cei mai viteji ostaşi din Escadronul 4 Vânători Călări. Astăzi, spun acestori viteji să înscrie noi acte de eroism în cartea neamului. General Ciurea, comandantul Diviziei 4 Munte";

„Iubitului meu Hatman, cele mai bune urări de bine şi noroc de la prietenul colonel Albustin";

„Măi Hatmane, măi Tobiţă, te-am admirat, te admir şi te voi admira... Locotenent-colonel Bobe";

„Pişu pamiati gaspadin maiora va vremia vaina, 9 – 1943. Va vremia haraşovo preglaşenia v gostiah. I jelaiu bam vsevo haraşovo i vazvratitsia damoi. Marusia";

[...] Ca să poţi alege un cuvânt trebuie să devii sau german, sau slav. Dar mai bine latin! Şi la Clemence găsesc ce am căutat acum şaisprezece ani, şi voi găsi şi mâine. Pa, Ţuculeană, vin! Ionel **10 octombrie 1943.** Plec la general şi-i dau informaţii asupra capturilor mele. Predau Diviziei, pentru a se trimite în ţară, vaci, oi, porci; averi pe care trebuie să le dăm orfanilor şi văduvelor de război. **11 octombrie 1943.** Dimineaţa mă găseşte în drum spre Cherson. Cu maşina – cu locotenentul-colonel doctor Rotaru, urmaţi de alta cu Carapancea, Angelescu etc. – spre ţară. **12 octombrie 1943.** Ajungem la Odessa, unde cer şi obţin audienţă la guvernatorul Alexianu. După explicaţii obţin de la el două trenuri cu care să aducem în ţară şapte sute de vite, cinci sute de oi şi o sută de porci. **13 octombrie 1943.** Scriu generalului Ciurea, lui Pintilie şi lui Bazavan, şi vizitez toată Odessa – împreună cu Rotaru şi cu Carapancea –, apoi mă revăd cu Alexei Trofimov. **14 octombrie 1943.** Mă îmbarc în accelerat spre ţară cu băieţii mei: Keul, Tutelea şi Ucenik. Călătorim bine şi în zorii zilei ajungem la Focşani. **15 octombrie 1943.** Cu ai mei... Trec la ocupaţiile zilnice şi iau contact cu prietenii; un şpriţ etc.

*(urmare în **ProARME** nr. 5/ martie 2010)*

---

[1]În ghilimele am transcris mesajele de salut sau însemnărilor tuturor celor care la un moment dat, fie că au fost ofiţeri germani, comandanţi direcţi, reporteri de front, camarazi de front sau cunoştinţe ocazionale, au răspuns, fiecare după talent şi inspiraţia de moment, invitaţiei „hatmanului" de a lăsa un semn în jurnalul său. Pe marginea unora dintre acestea, ulterior, Ioan Tobă avea să facă unele comentarii. (n. red.)

De unşpe ori seppuku

de Cezar Pârlog

Se pare că prieteniile celor ce trec fără să aibă ratări la examene rezistă mult mai puţin decât ale celorlalţi, pe care îi uneşte eşecul; care luni la rând încearcă din nou, sunt respinşi, îşi păstrează iluziile şi continuă lupta.

Aşadar personajele: Mia şi Puiu. Ea e din Bucureşti, el – din Târgovişte, dar în ultimii ani s-a... bucureştenizat de tot. De trei ani (11 încercări, cu totul, de fiecare) tot încearcă să prindă o funcţie de s.g.v., ea la pază, el şofer, şi tot de trei ani sunt prieteni nedespărţiţi. Nu i-ar mai putea rupe decât un eventual şi multaşteptat succes. Al amândurora, ori al unuia dintre ei, asta rămâne de văzut. El este uşor rotofei, prin urmare cel mai bine i se potriveşte volanul, căruia, de altfel, i-a şi rămas fidel de-a lungul celor trei ani, nu tocmai graşi din punct de vedere şoferistic. Ea nu arată nici rotofeie, nici prea subţire, nici înaltă, nici scundă. Dimpotrivă, este normală şi plăcută la vedere, neîntrecută într-un eventual concurs al propriilor calităţi decât de imaginea pe care i-o reflectă oglinda văzută de ea însăşi. Aşa că i se potriveşte de minune paza. El şofer, ea în pază – iată o familie mai mult decât onorabilă! Fireşte, dar cei doi aşteaptă ca acest vis să ia forma unei realităţi palpabile: ea – bodiguard la Prefectură, el – şofer pe ambulanţa Spitalului judeţean sau măcar ca s.g.v. într-o unitatea oarecare, nu contează arma. Deocamdată, de trei ani, ce sunt ei? Nişte... nici nu ştii ce să spui. Abia după ce vor reuşi, visul poate prinde contur: el – şofer, ea la pază, el regizor, ea actriţă, el actor, ea... În fine, visele sunt vise, exact ca în teorie, problema e practica, asta este cea care omoară.

În plus, cei doi candidaţi sunt realişti. Ei ştiu că viaţa într-o unitate militară e mai frumoasă şi mai capricioasă decât a candidaţilor la ea. Speră să nu ajungă la

centenarul naşterii lor înainte de a-şi vedea visul cu ochii. Au ajuns la înţelepciune după încercarea a treia – el, a patra – ea. Pentru că lucrurile stau cam aşa cu examenele astea şi sunt două probleme numai: să te ţină minte comisia (şi după trei încercări te cam ţine minte, şi asta e cel mai important), iar al doilea secret este să ai răbdare... Gândindu-te, eventual, că picătura chinezească este mai tare decât poarta unităţii!

Dar ce fac personajele noastre între două încercări? Una, alta – după cum cere piaţa... „Primăvara asta facem cercei! Are Puiţu o relaţie la o fabrică unde se lucrează cu alamă; am vândut vreo două mii de perechi până în prezent, dar afacerea nu mai merge şi el zice că să trecem pe cordoane, deocamdată nu e clară treaba cu pielea".

Şi pregătirile? „Ce pregătiri? După atâtea repetiţii cu public (comisia), eşti profesionist, nu mai trebuie decât să fii în priză la examen; regulamentele şi probele practice nu se schimbă după modă!"

Puiu şi Mia nu mai sunt copii. Ea a mai lucrat pe la *Scorseze*, o celebră firmă de pază, a stat în gazdă pe la rude din armată, le cunoaşte viaţa pe de rost, la nevoie o poate şi trăi. El – nu cultivă astfel de relaţii, este mai interiorizat şi, în fond, e prea preocupat cu ale lui: cerceii, cordoanele... Apropo, aţi auzit câţi bani s-au făcut cu mărţişoarele anul acesta? Cu 5000 de mărţişoare ori eşti admis, ori reuşeşti un nou sepukku...

Cunosc un caz însă care, într-adevăr, a reuşit aşa, cu mărţişoare... Ce-i drept, după unsprezece sepukku-uri... Performanţă inegalabilă, cred.

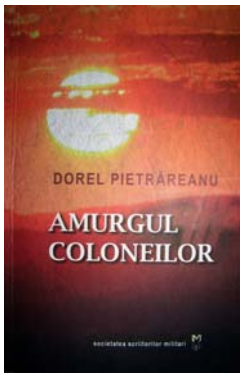

Grafică de Octavian COVACI

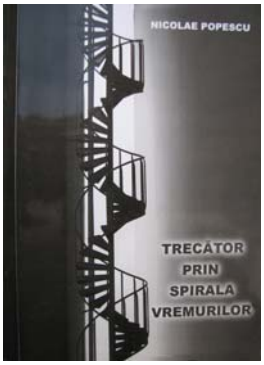
Din cărţile primite la redacţie

de Bogdan Didescu

Dorel Pietrăreanu, ***Amurgul coloneilor*** *(povestirile unui simplu cetăţean)*, Societatea Scriitorilor Militari, Bucureşti, 2008, 298 pag. Carte cu un titlu de nota zece, care te trimite cu gândul la marea filozofie a lumii, scrisă de un ofiţer, evident, colonel, întâmplător născut pe meleaguri dâmboviţene, la Vulcana-Pandele. Cartea mi-a fost oferită spre citire, nu şi comentare sau altceva, de colonelul **Neculai Constantin**, fost camarad de cursuri, la Academia Militară, cu autorul, şi sigur că nu am ratat ocazia să o semnalez aici pur şi simplu pentru că m-am bucurat să mai trec pe răboj un scriitor militar de care, sincer, nu prea auzisem. Confesivă de la prima la ultima pagină, această culegere de povestiri ale *simplului cetăţean*, cum se autocalifică, **Pietrăreanu** este uşor dezamăgitoare şi asta întrucât autorul, care a văzut multe la viaţa lui, mult mai multe decât un ofiţer obişnuit al armatei române format în plin comunism – a fost licean militar la *Dimitrie Cantemir* (promoţia 1976), apoi ofiţer de transmisiuni, după 1990 angrenat înrelaţiile militare internaţionale, observator ONU pentru Irak şi Kuweit, şeful Biroului Coordonare NATO/PfP mai apoi, consilier militar al Misiunii României la NATO ş.a., actualmente rezervist –, autorul, deci, cu mici excepţii, de pildă descrierea modului de ucidere a unei cobre galbene, în deşert, cu jeep-ul, se pierde în dialoguri puerile, lipsite de substanţă, de parcă ia-r fi teamă că intrând pe o anumită pistă va devoala fără să vrea cine ştie ce secret militar de importanţă planetară. Nu mai spun că şi alte aspecte sunt tratate superficial, din dorinţa de a se da drept ofiţer model, probabil, şi am în vedere episodul numit *Aplicaţie în sălbăticie*, pag. 54, când un dezertor, după ce este pus în discuţia biroului UTC, adică „a fost criticat" şi „toată lumea părea mulţumită", un căpitan a ordonat ca dezertorul să fie legat de un copac şi... executat, aidoma dezertorilor reali, sau, mă rog, a fugarilor din timp de război. Evident, în situaţia de faţă cu cartuşe oarbe. *...„Condamnatul" a făcut pe el şi, efectiv, a căzut spre pământ, rămânând atârnat de frânghiile cu care fusese legat./.../ La revenirea în unitate, bravul căpitan a fost trecut în rezervă. Eu zic că a scăpat uşor! Dacă copilul (soldatul) acela făcea infarct?!* În fine, nu mai consemnez şi ce a făcut autorul când s-a întâlnit prin oraş, la un moment dat, cu fostul ofiţer. Spun doar că a tratat superficial şi acest capitol, fără a se obosi să pătrundă în psihologia reală a acelui ofiţer, nu mai spun a sistemului care l-a selecţionat şi format, başca faptul că vede mai degrabă copilul decât dezertorul în acel... *sărman soldat*. Una peste alta însă este limpede că această carte a fost scrisă cu mare motivaţie şi multe ar fi avut de relatat *simplul cetăţean* **Pietrăreanu** (pe mine falsa lui modestie, mărturisesc, nu m-a dus!), din păcate lipsa lecturilor grele în domeniu, mă refer la necunoaşterea scrierilor unor „conchistadori" de profesie, începând de la **Marco Polo** încoace, **Livingstone**, nu mai spun de colonelul britanic **Thomas Edward**, zis **Lawrence al Arabiei** (1888-1935) ş.a. se vede clar. Cartea generalului **Visarion Neagoe**, ***185 de zile în Irak***. *Jurnal de front* (2008), apărută la Editura Militară, nu neapărat mai profundă, este mult mai valoroasă în plan informativ. Este posibil însă ca **Dorel Pietrăreanu** să reia cândva, mă gândesc, măcar un capitol de aici, poate cel referitor la lumea arabă şi, trecând peste banalităţi gen „chefuri pe nisip" să intre într-un subiect cu adevărat important pentru cititorul de azi dornic să surprindă pri lupa mai puţin deformată a unui conaţional de-al său, nu străin, această lume atât de complicată, cea a deşertului, dar şi a aliatului de conjuncturâ, pe de altă parte, acest amalgam de naţii care este lumea Pactului Atlanticului de Nord la ora de faţă,... Căci ceea ce ne oferă *Amurgul coloneilor*, deocamdată, e vax.

Nicolae Popescu, ***Trecător prin spirala vieţii***, prefaţă de **Nicolae-Paul Mihail**, Editura *Tiparg*, 2009, 284 pag. Carte tipic autobiografică a unui autor nu prea talentat în ale scrisului, dar cu mare disponibilitate şi voinţă de a-şi povesti viaţa. Mai exact cariera militară de după 1989 (poate nu era rău să o pună pe tapet ceva mai amplu şi pe cea dinainte, indiferent cât de discutabilă ar fi fost). În orice caz, cartea este scrisă dintr-o suflare, cu mare of, şi se simte de departe o mare descărcare nervoasă între filele ei, ceea ce mie, unuia, mi-l face şi mai simpatic pe autor. Cu atât mai mult cu cât l-am cunoscut odată, cândva, chiar acolo, la Caracal, în fieful lui de la Cercul militar, şi ştiu cât de capabil a fost în dificila funcţie de manager al acestei instituţii într-o perioadă de mare criză morală, economică şi nu numai a societăţii româneşti, cu deosebire a armatei noastre. Pe scurt, dincolo de reperele istorice privind garnizoana Caracal şi al ei cerc militar, la a cărei aniversare centenară am luat şi eu parte ca ziarist (amănunt netrecut cu vederea de colonelul **Popescu** în cartea sa, fapt pentru care îi mulţumesc), am parcurs îndeosebi, cu mare interes, modul cum autorul se răfuieşte cu fostul său şef din ultimii aproape 20 de ani, într-un duel fără mulţi sorţi de izbândă cât timp a fost în activitate, deci dependent de hachiţele acestuia, dar cu atât mai spectaculos acum când, având posibilitatea să apeleze la arma condeiului, cel mai curajos, mai motivat şi mai sincer, îmi permit să cred, dintre ei, nu se jenează să o facă, dimpotrivă, dă cu sete, ca să se răcorească. Certamente autobiografică, nu profundă, dar cuprinzătoare, cartea colonelului (azi în rezervă) **Nicolae Popescu** este o frescă, în felul ei, a unei cariere de ofiţer al armatei române fumată până la filtru într-o garnizoană de provincie, cu toate avantajele şi dezavantajele ei. O carte scrisă într-un moment de cotitură în viaţa autorului, în speţă trecerea pe linie moartă, ca să folosesc un termen specific armei mele, cu alte cuvinte scos din luptă aparent legal, în realitate însă în mod infam, tipic vremurilor pe care le trăim şi, mai ales, spaţiului nostru mioritic. Care autor, însă, recte protagonistul naraţiunii, spre deosebire de acela din celebra noastră baladă cu oiţa bârsană şi năzdrăvană, nu înţelege să se recunoască învins până când nu trage toate săgeţile din tolbă. Pe scurt, ***Trecător prin spirala vremurilor*** este cartea de suflet a unui militar sută la sută care, aşa cum el însuşi mărturiseşte pe la pagina 26, *...dacă în dragoste am mai trădat, armata nu am trădat-o niciodată*.

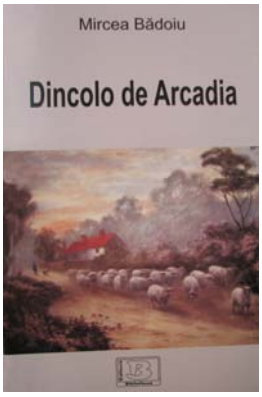

Iulian Filip, ***Luna-i una***. *Poezii de dragoste şi de durere, din dragoste ori din lipsă de dragoste*, Chişinău, 2009, 174 pag. Apărută în 500 de exemplare, ilustrată

cu inconfundabila-i grafică de însuşi **Iulian Filip**, ***Luna-i una*** este, de fapt, o elegantă antologie în care au fost incluse

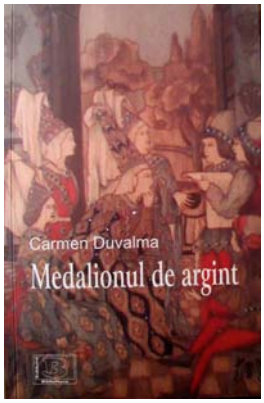

cele mai frumoase poeme de dragoste semnate de scriitorul de dincolo de Prut, multe elegiace, unele parţial optimiste, foarte agreabile însă şi uşor de citit: *Trece... Trece? A trecut/ ce-i mai rău pe lumea asta –/ m-ai lovit şi m-a durut... Cioburi mi-a rămas fereastra.// ...Singur... Singur? Singurel.../ Uneori nopţile-s grele./ Eu n-am cui să-i fiu fidel –/ doar singurătăţii mele...* (Lup solitar în 2005);

Mircea Bădoiu, ***Dincolo de Arcadia***, Editura *Bibliotheca*, Târgovişte, 2009, 254 pag. Roman autobiografic, cu ample şi totodată hilare decupaje din viaţa armatei, mai exact din anii când autorul, viitor profesor într-o şcoală dintr-un orăşel provincial, îşi satisfăcea stagiul militar, cu termen redus, într-o unitate de radiolocaţie. Acţiunea se derulează în cea mai mare parte în anii când România era republică populară şi, indiscutabil,

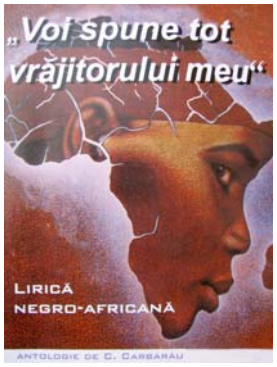

cartea completează zestrea lăsată de generaţia lui **Marin Preda** în materie de fresce sociale ale vremii, dintr-o perspectivă însă mult mai liberă, am zice, pe de o parte, dar simplă şi cam lineară, pe de altă parte, fără răsturnări de situaţie memorabile.

Carmen Duvalmă, ***Medalionul de argint***, Editura *Bibliotheca*, Târgovişte, 2009, 152 pag. Un fel de roman construit prin interşarjarea câtorva bucăţi de proză scurtă, confesivă, abordată din perspectiva femeii mature căzută brusc în mrejele copilăriei. O fascinată reîntoarcere în timp şi spaţiu prin intermediul imaginaţiei, o amplă broderie de naivităţi subtile pe fundalul unei culturi generale de sorginte balcanică, exploatată în registru aparent dur, mai exact tragic, în realitate plin de sensibilitate şi subînţelesuri.

C. Carbarău, ***„Voi spune tot vrăjitorului meu"***, *lirică negro-africană*, antologie realizată de (~), Editura *DominoR*, Bucureşti, 2009, 68 pag. Cu un cuvânt înainte, în tălmăcirea şi cu note biobibliografice de acelaşi **Constantin Carbarău**, realizatorul antologiei, iar titlul „furat" fiind dintr-un poem al lui **Oswald Mtshali**, cert este că avem de-a face aici cu o mică, dar preţioasă comoară a spiritualităţii universale, în speţă a literaturii culte negro-africane (de la sud de Sahara), spaţiu cunoscut nouă, românilor, mai mult din filme şi din poveştile altora decât graţie propriilor explorări. Deşi, e cazul s-o spunem, **Carbarău** nu face muncă de pionierat – amintind el însuşi câţiva specialişti, în lirica africană, de la noi, începând cu **Radu Cârneci** şi terminând cu **Sânziana** şi **Gh. Dragoş** –, cartea semnalată aici merită primită cu tot respectul fie şi pentru elaboratul studiu care ţine loc de cuvânt înainte referitor la forţa şi originalitatea creaţiei poetice africane, ca să nu mai spunem de faptul că ne (re)aduce în atenţie nu mai puţin de 24 de poeţi proveniţi din 15 ţări, prim-planul fiindu-i conferit, în ordinea importanţei, lui **Léopold Sédar Senghor**, între altele şi om politic, fost preşedinte al Senegalului între 1960-1980. Cu precizarea că scriitorul şi jurnalistul **Constantin Carbarău**, referitor la acelaşi fenomen de dincolo de Sahara, ne-a mai oferit acum doi ani lucrarea ***Literatura Africii negre. De la basm la roman***, în ce mă priveşte, dintr-un impuls de moment, am ales pentru a reproduce aici fragmentul din poemul „Sacrificiu", al lui **Fily Dabo Sissoko** (n. 1897 în Sudan), deţinut politic şi lichidat în 1964, în închisoare: *Mărturisesc/ în numele datoriei,/ în numele credinţei,/ în numele lui Allah, că/ cel care dezleagă visele/ şi care ghiceşte în semnele/ lăsate de ţărâna aruncată pe masă/ mi-a zis să aduc ofrandă/ strămoşilor mei/ un taur alb, fără nicio pată./ Atunci când un om de rând/ face un asemenea sacrificiu,/ dacă nu se teme d4 vreun rău,/ vrea să înfăptuiască ceva./ Doreşte pentru el şi pentru ai săi/ să grăbească apropierea binelui,/ să îndepărteze răul,/ să se apere de primejdie./ aşa că acest taur,/ care nu ştiu cât este de pregătit/ pentru sacrificiu,/ îl ofer strămoşilor mei/ şi zic: „Să fie primit!"/ Şi să nu fie primit/ dacă eu, vreodată, ziua sau noaptea,/ chiar şi în gând,/ mi-am jignit mama, tata, bunicii./ Dacă eu vreodată,/ după ce am început să deosebesc/ mâna stângă de cea dreaptă,/ după ce am îmbrăcat cele trei veşminte ale bărbatului,/ mi-am pierdut onoarea,/ am comis un adulter,/ am nutrit pofte urâte/ sau i-am jignit pe cei în vârstă./ şi dacă mint,/ asemeni acestui taur, să cad în ţărână/ şi să nu mă mai ridic.*

Un poem, pe drept cuvânt, antologic...

IN MEMORIAM

Iată că nici nu am încheiat bine anul de când am lansat pe traiectorie revista ***ProARME*** şi unul dintre primii şi cei mai entuziaşti colaboratori ai ei, colonelul **RĂDULESCU DUMITRU** s-a grăbit să ne părăsească. Abia ce-l vizitasem în primăvară, în fieful său din Izvoare, judeţul Prahova, când am pus la punct o strategie materializată extrem de promiţător cu articolul *Raportul „agentului secret"* din numărul 2/iulie 2009, pag. 10, urmând să ne parvină şi altele. Din nefericire, pe 21 noiembrie a.c., cel ce a fost **Mitică Rădulescu**, unul dintre puţinii lorzi adevăraţi ai presei militare din toate timpurile, a plecat pe drumul fără întoarcere. Născut la 4 octombrie 1928, în comuna Rotunda (Romanaţi), licean militar la „Regele Ferdinand" (Chişinău), apoi la „Mihai Viteazul", absolvent al şcolii militare de ofiţeri de la Beiuş şi Ineu (1951), al Facultăţii de Istorie (1971), va încadra, în ordine, funcţii importante în armata României comuniste, începând cu aceea de şef al Biroului gazete de perete din armată (în Secţia Presă a Ministerului Forţelor Armate, respectiv Direcţia Superioară Politică a Armatei, 1951-1954), redactor – din 1954 –, iar din 1965 şi până în 1980, redactor-şef al revistei ***Viaţa militară***. Va fi perioada de glorie a ***Vieţii militare***, când tirajul ajunge la 25.000 de exemplare (plus altele 500 în limbile engleză, rusă, franceză, germană), şi când în paginile ei semnătura celor mai importanţi scriitori ai momentului, azi clasici, deja, ai literaturii române. Mutat în august 1980 la Editura Militară, ca urmare a politicii partidului de *rotire a cadrelor*, colonelul **Dumitru Rădulescu** rămâne, prin natura împrejurărilor, cel mai longeviv şef al revistei de cultură a armatei române.

Pentru noi toţi, şi în special pentru revista ***ProARME***, în care vedea, într-un fel, continuare ***Vieţii militare*** de ieri, dispariţia colonelului **Rădulescu Dumitru** constituie o pierdere irecuperabilă.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

(***ProARME***)

Cursul postuniversitar de perfecţionare-conducere în domeniul managementului educaţional (octombrie 2009-ianuarie 2010) din Universitatea Naţional de Apărare „Carol I”, Bucureşti; personalul de conducere şi administrativ, profesori şi cursanţi

2010

January 2010

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

February 2010

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28						

March 2010

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

April 2010

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

May 2010

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

June 2010

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

July 2010

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

August 2010

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

September 2010

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

October 2010

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

November 2010

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

December 2010

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Grafică de Octavian Covaci